

Suhtumine Euroopa Liitu

Riigikantselei

12/2023

Teemad

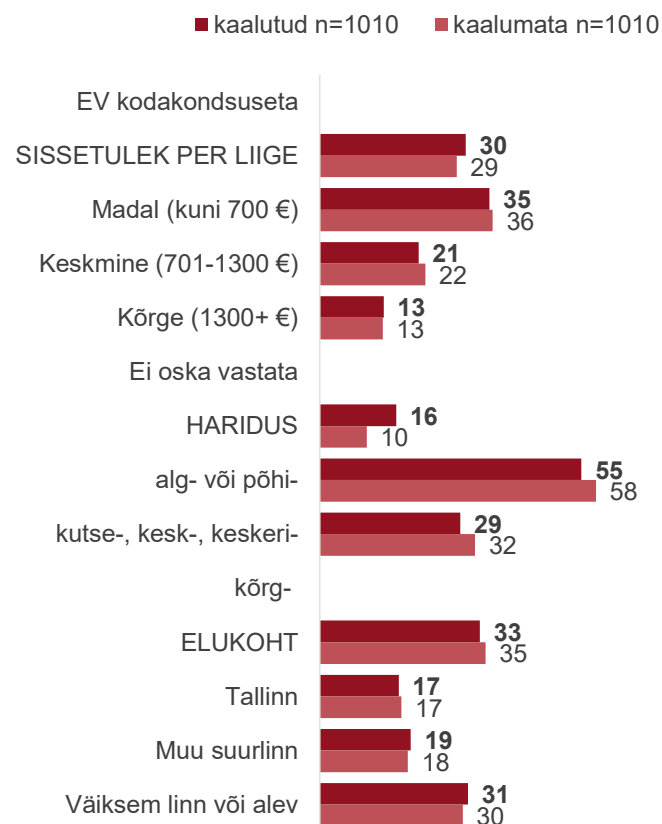
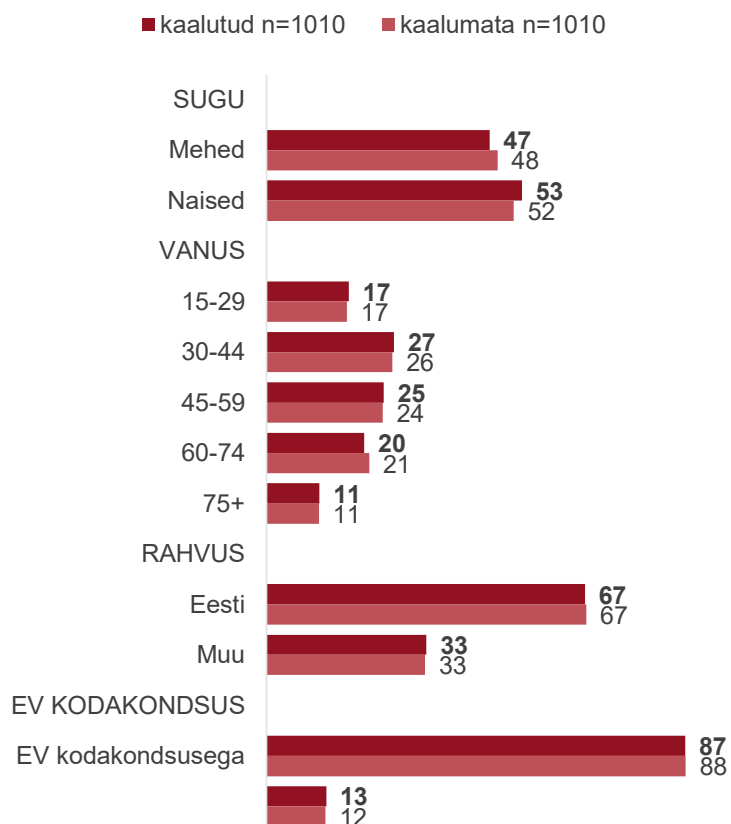
Teema	Küsimus ankeedist	Alates slaidist
Metoodika		3
Toetus euro kasutusele Eestis	2	7
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele	1	14
Eesti Euroopa Liitu kuulumise põhjused	6	21
Euroopa Liiduga seostuvad väärtused ja põhimõtted	9	24
Euroopa Liiduga seostuvate põhimõtete olulisus	10	26
Euroopa Liidu eelarvest toetamist vajavad valdkonnad	8	28
Teadlikkus Eesti eesmärkidest ja huvidest Euroopa Liidus	4	30
Hinnang Eesti tegevusele Euroopa Liidus	3	33
Euroopa Liitu kuulumise mõju Eestile	7	36
Arvamuste, huvidega arvestamine Euroopa Liidus	14	38
Hinnang Eesti elule	5	40
Suhtumine kliimamuutustesse	11	42
Teabekanalite jälgimine	13	44
Institutsioonide usaldusväärsus	15	47

Metoodika

- **Üldkogum:** üle 15-aastane Eesti elanikkond, 1 141 965 elanikku (01.01.2023. aasta Statistikaameti andemetel).
- **Meetod:** Turu-uuringute AS Omnibuss - kombineeritud telefoniküsitlus ja veebipaneel, olenevalt vastaja eelistusest sai vastata nii eesti kui vene keeles.
- **Valimi koostamine:** võetakse aluseks üldkogumi proportsionaalne mudel soo, vanuserühma, hariduse, rahvuse, piirkondade ning asulatüüpide lõikes, hiljem tulemused kaalutakse üldkogumile vastavaks (vt Slaid 4).
- **Planeeritud ja tegelik valim:** 1000 ja 1010
- **Valimiviga:** 1000 vastaja puhul $\pm 3,1\%$, väiksemate gruppide vaatlemisel võib viga olla suurem.
- **Läbiviimise aeg:** 23. november – 29. november 2023. aastal
- **Küsitluse pikkus:** 5 lehekülge
- **Ajaline võrdlus:** aruandes on võimalusel esitatud võrdlused ka varasemate uuringutega, mille aluseks olevad uuringuaruanded on leitavad aadressilt: <https://riigikantselei.ee/et/uuringud>
- Aruande tekstis on esile toodud taustatunnuste vahelised erinevused, mis on usaldusnivool 95% statistiliselt olulised. Juhul, kui andmed ei võimaldanud kinnitada erinevuste statistilist olulisust, pole võrdlusi tekstis esitatud.
- Andmed on joonistel nähtavad täisarvudena, kuid andmetabelites (mis on ühtlasi jooniste tegemise aluseks) komakohtadega (kaalumise tulenevalt). Seega võib kahe täisarvu liitmisest/lahutamisest tulenevalt vastus erineda ± 1 täisarvu jagu (nt $0,5+0,6=1,1$, aga joonistel nähtav kui $1+1=1$ või $6,7+7,7=14,4$, aga joonistel nähtav kui $7+8=14$).
- Lisaks esitati Tellijale ka tulemuste tabeljaotused oluliste taustatunnuste lõikes Excelis ning eesti- ja venekeelsed ankeedid.

Metoodika

Vastajate jagunemine

Vastutajad

- Tellijapoolne kontaktisik:
- Uuringu projektijuht ja joonised
- Aruande tekstiosa
- Valim, ankeedi programmeerimine
- Andmetöötlus
- Küsitlustöö koordineerimine

Sten Otsmaa (Riigikantselei)

Liis Grünberg, liis@turu-uuringute.ee, 585 29 707

Karin Reivart

Kristel Merusk

Reijo Pohl

Angelina Oblikas

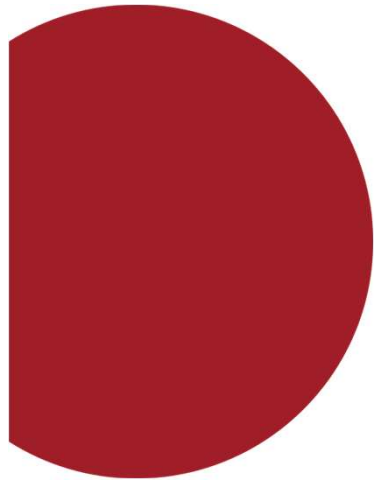
TURU-UURINGUTE AS

585 29 700

post@turu-uuringute.ee

www.turu-uuringute.ee

Pärnu mnt. 102, korpus A, 11312 Tallinn

Tulemused

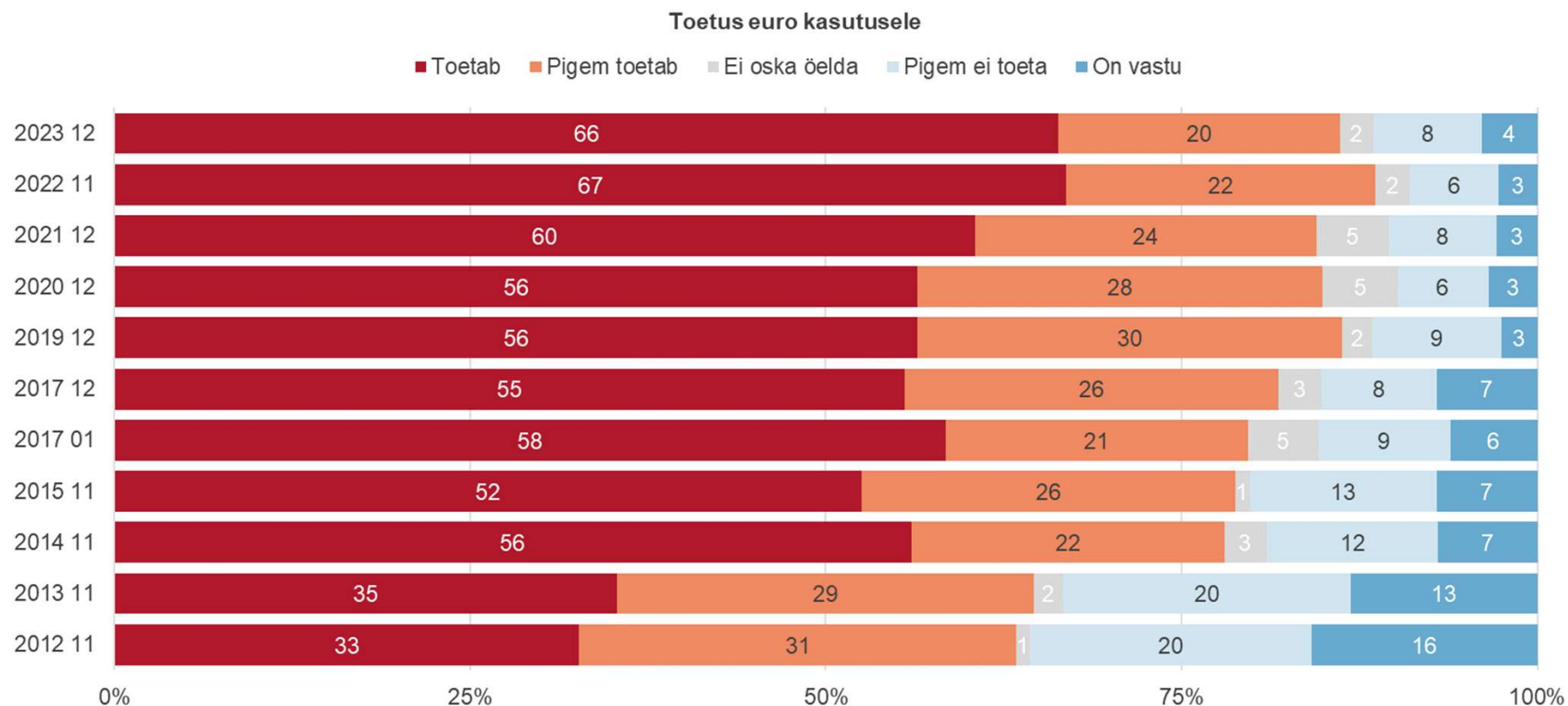
Toetus euro kasutusele Eestis

Kokkuvõte (Slaidid 8-13)

- **Euro kasutamist pooldab 86%** Eesti elanikest (sh 66% toetab ja 20% pigem toetab). Alates eurole üleminekust 2011. aastal kasvas toetus euro kasutamisele järk-järgult. Viimase aastaga tulemus enam muutunud ei ole. Euro kasutamist ei poolda (ei toeta või on selle vastu) 12% elanikest ning nende osakaal üldiselt langeb vähehaaval, viimasel aastal siiski muutust toimunud ei ole. Kindlat seisukohta euro kasutamise osas ei oma 2% elanikkonnast (Slaidid 8–9).
- Toetus euro kasutamisele on keskmisest kõrgem kahes vanemas vanuserühmas (91-93%), ning ka noorimas rühmas (Slaid 10). Vanusegrupis 60-74a. on toetus võrreldes eelmise aastaga suurenenud, langenud on see aga rühmades (30–59aastat) (ca 7%) (Slaid 11).
- Eestlaste toetus euro kasutamisele on muude rahvustega võrreldes jätkuvalt suurem (vastavalt 90% ning 77%), muutust toimunud ei ole (viimati vast. 93% ja 79%). Eesti kodakondsusega elanike seas on toetus jätkuvalt kõrgem kui mittekodakondsete seas ja (toetus vastavalt 88% ja 74%), kuid toetus mittekodanike seas on nüüd vähenenud (- 9%) (Slaid 12).
- Asulatüüpide lõikes näeme suuremat toetust euro kasutusele maapiirkonnas - 89%, keskmisest veidi madalam on see aga muudes suurtes linnades, kus on toimunud ka langus eelmise korraga võrreldes. (Slaid 12).
- Regioonide võrdluses on Kirde-Eestis toetus eurole kõige madalam (75%), ning see on ka langenud. Kõige kõrgem on see Lõuna-Eestis (92%).
- Mida kõrgem on inimeste haridustase, seda suurem on toetus euro kasutusele. Viimase aastaga on see aga langenud kutse-, kesk- ja keskeri haridusega vastajate seas.
- Toetus euro kasutusele on seekord võrdne suuremas ja keskmises sissetuleku rühmas, madalamas rühmas on see jätkuvalt madalam, kuid viimase aastaga siiski oluliselt suurenenud (tasemelt 77% nüüdseks 83%-le) (Slaid 13).

Toetus euro kasutusele Eestis

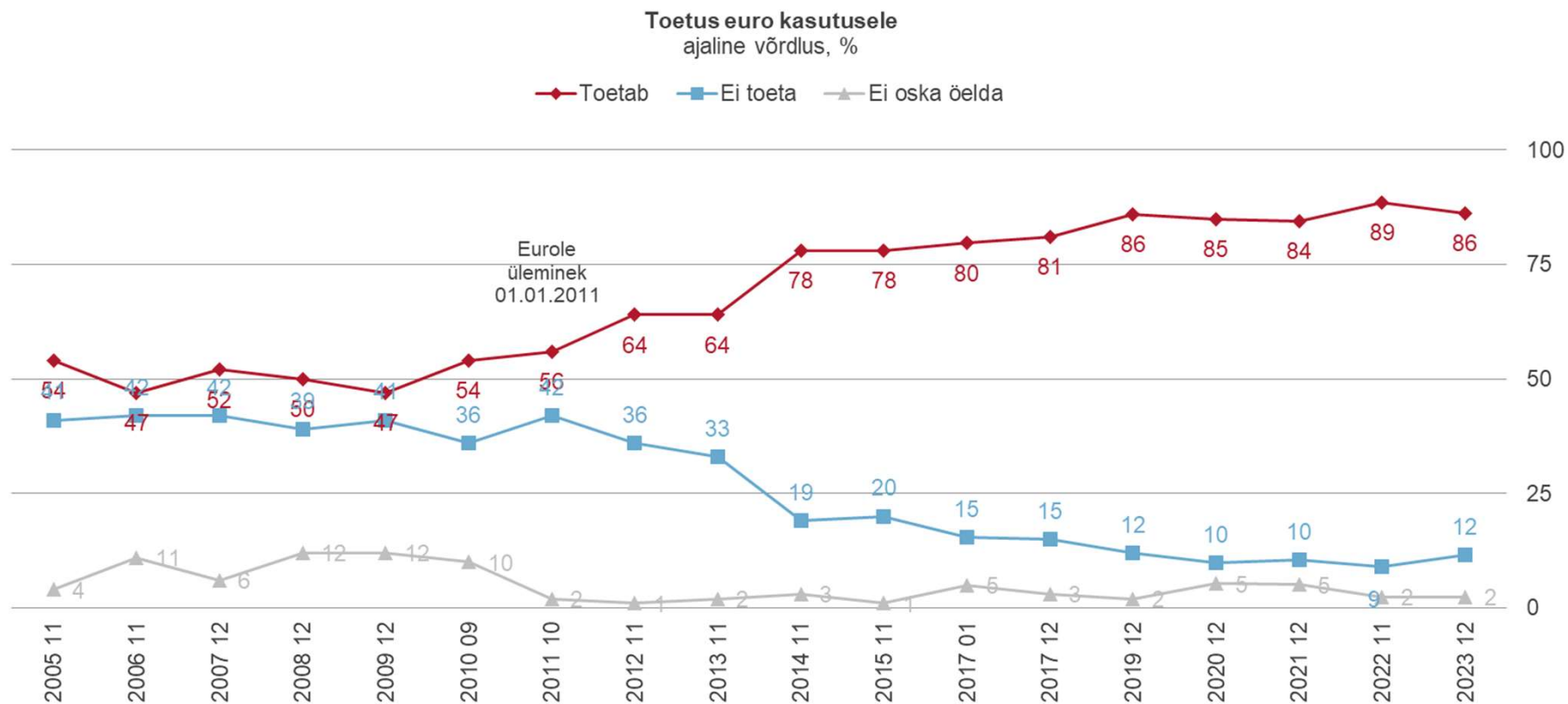
Kogujaotus ja ajaline võrdlus

Toetus euro kasutusele Eestis

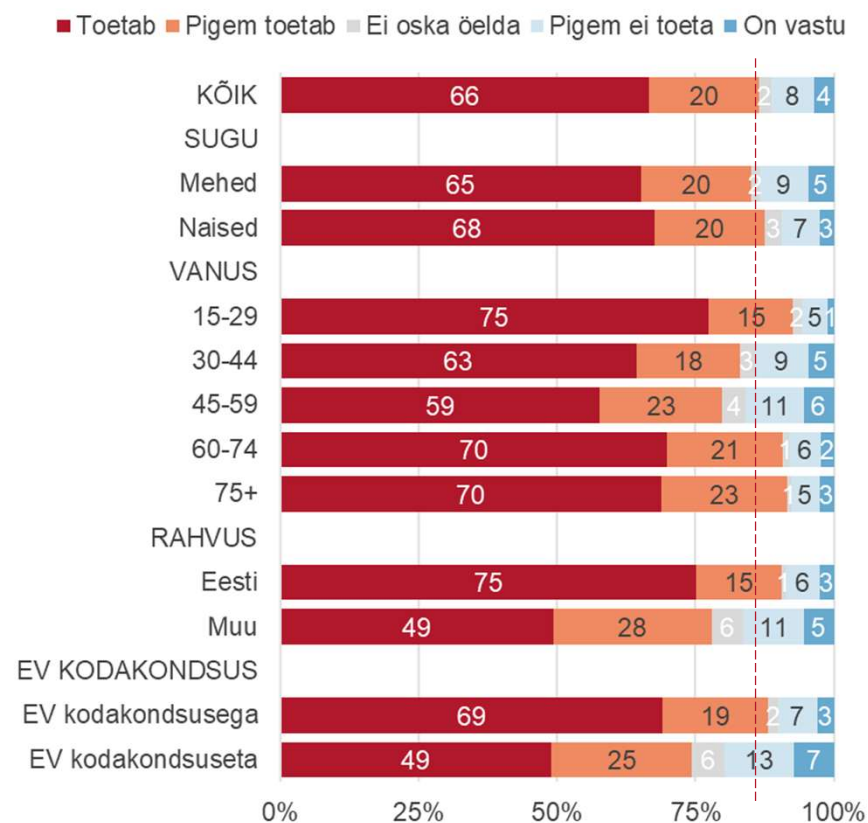
Ajaline võrdlus kokku – toetavad ja ei toeta

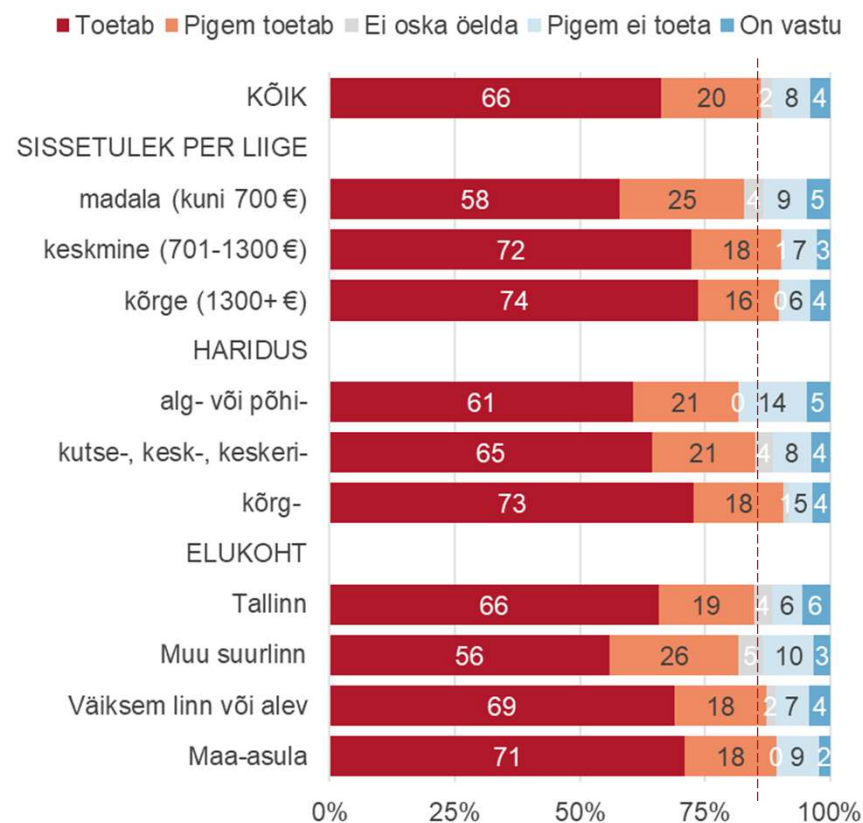
Toetus euro kasutusele Eestis

Kogujaotus taustatunnuste lõikes

Toetus euro kasutusele

Toetus euro kasutusele

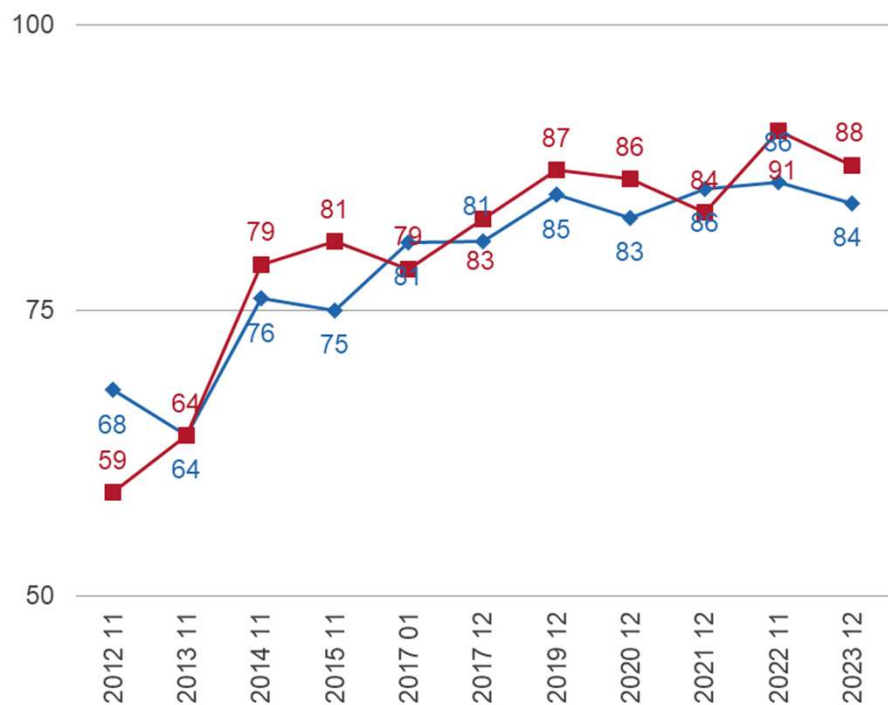

Toetus euro kasutusele Eestis

Ajaline võrdlus kokku toetavad, taustatunnuste lõikes

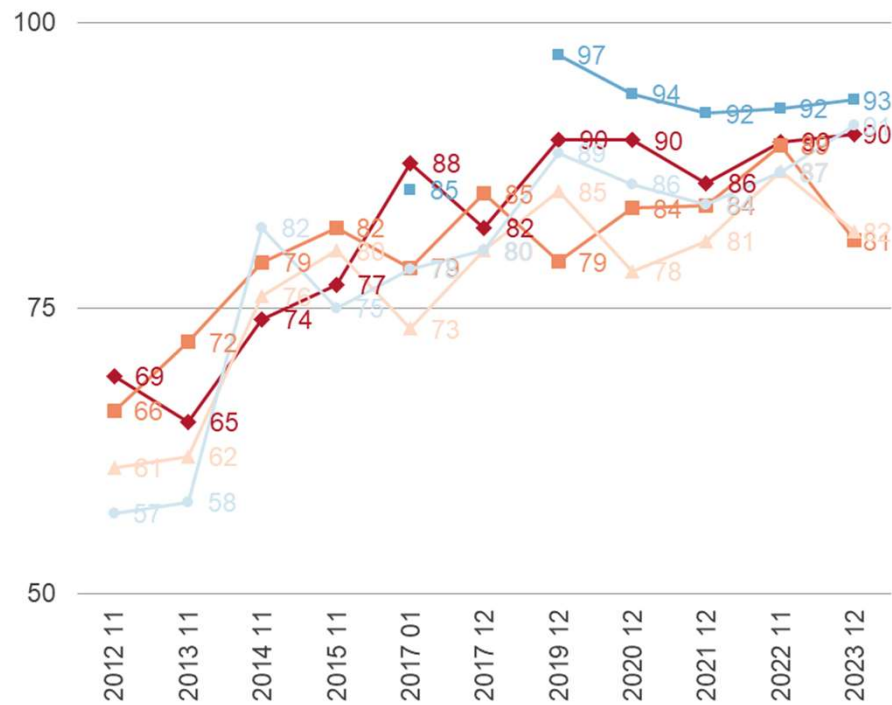
Toetus euro kasutusele
SUGU

—●— Mehed —■— Naised

Toetus euro kasutusele
VANUS

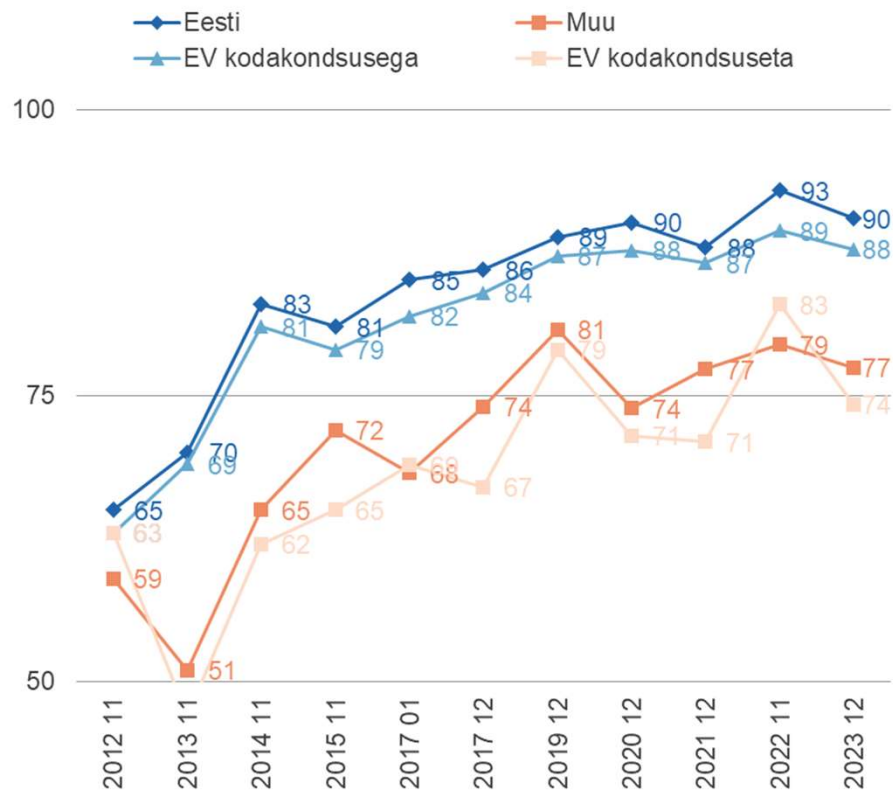
—◆— 15-29 —■— 30-44 —▲— 45-59 —●— 60-74 —■— 75+

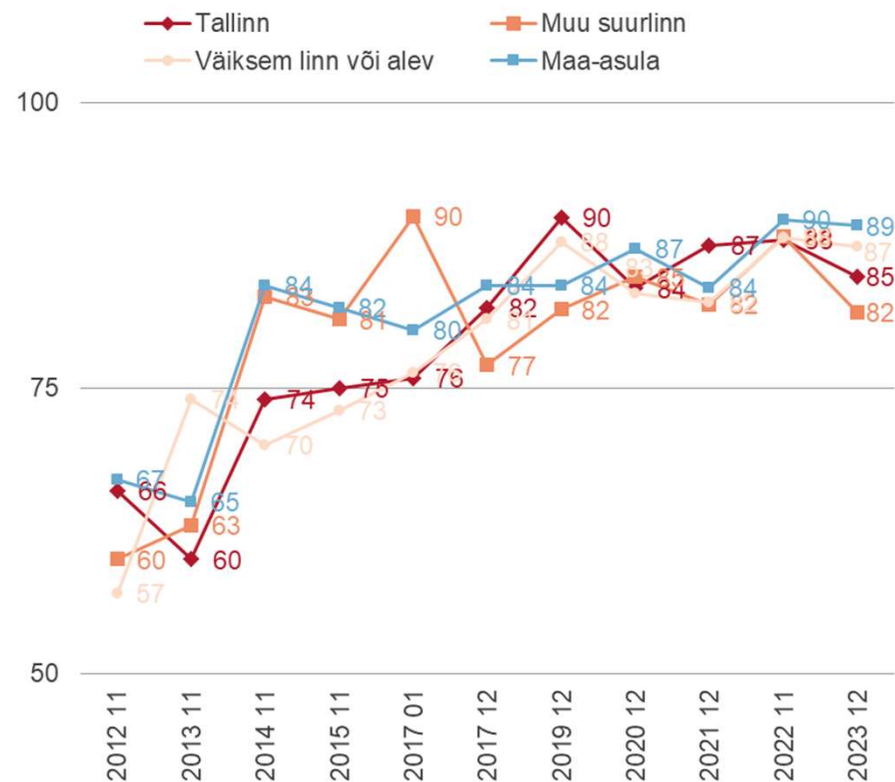
Toetus euro kasutusele Eestis

Ajaline võrdlus kokku toetavad, taustatunnuste lõikes

Toetus euro kasutusele
RAHVUS ja EV KODAKONDSUS

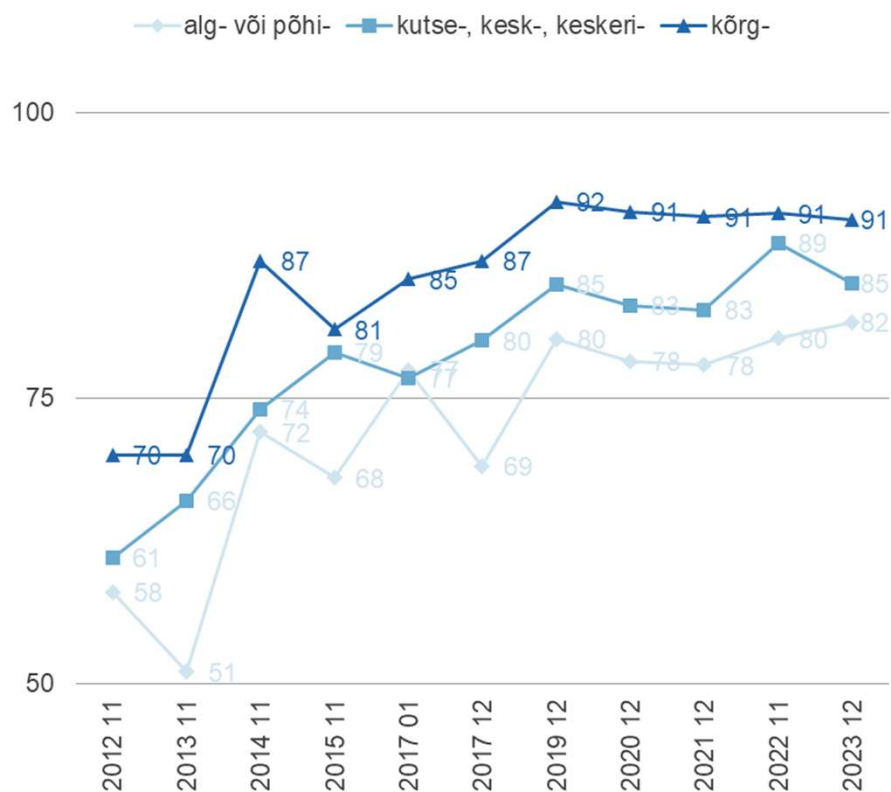
Toetus euro kasutusele
ELUKOHT

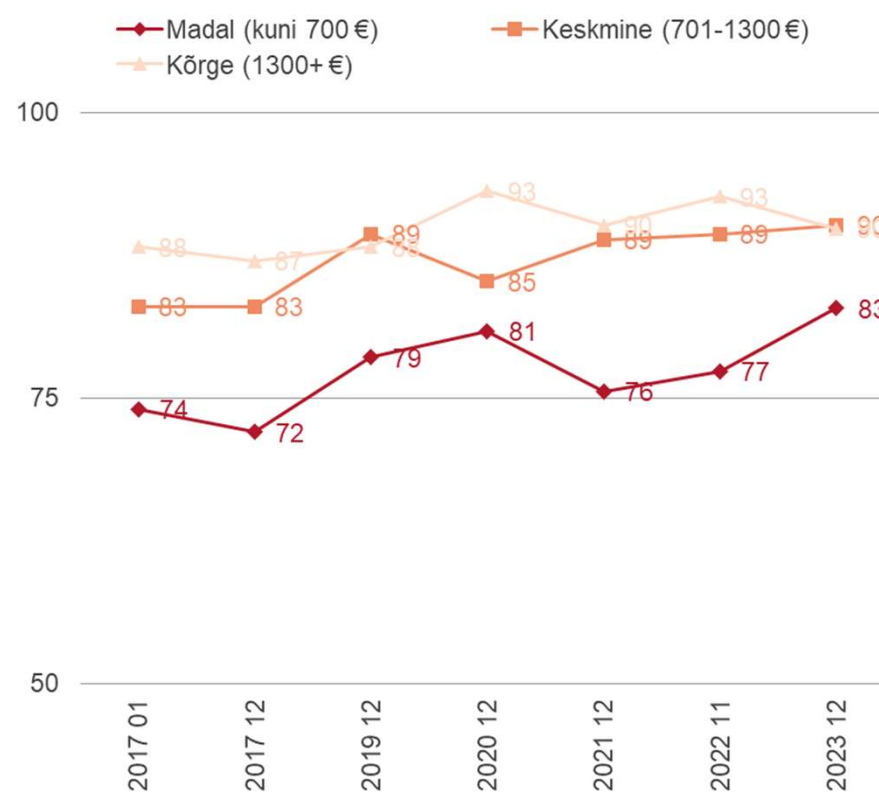
Toetus euro kasutusele Eestis

Ajaline võrdlus kokku toetavad, taustatunnuste lõikes

Toetus euro kasutusele
HARIDUS

Toetus euro kasutusele
NETOSISSETULEK PER LIIGE KUUS

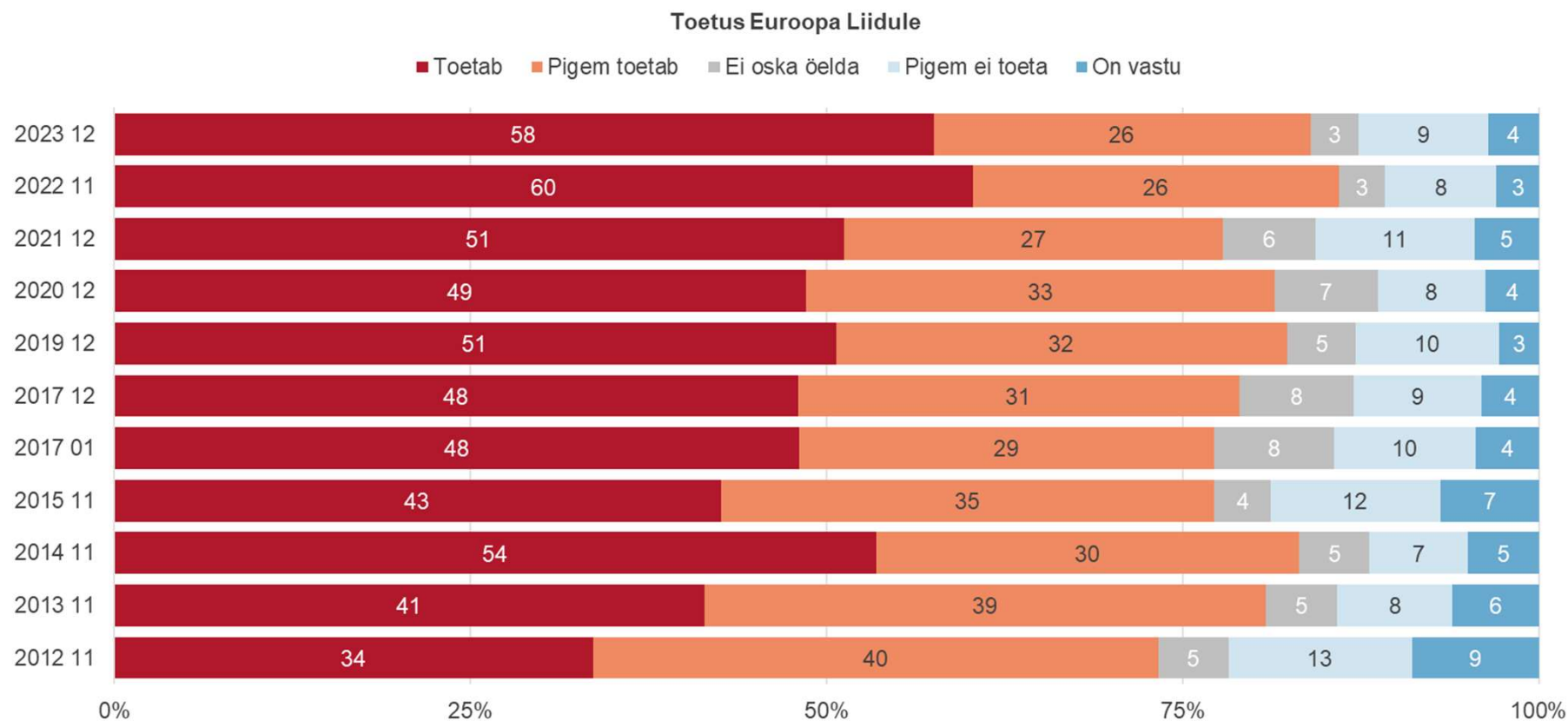
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Kokkuvõte (Slaidid 15-20)

- Eesti kuulumist Euroopa Liitu toetab 84% Eesti elanikest (sh 58% toetab ning 26% pigem toetab), 13% ei toeta või on selle vastu ning 3% ei oska selget seisukohta võtta (Slaid 15). Kui aastatel 2015–2021 oli toetajate osakaal suhteliselt sarnane, jäädes vahemikku 78–83%, siis aastal 2022 toimus oluline tõus (+8%), nüüd aga on tulemus samaks jäänud (Slaid 16).
- Euroopa Liitu kuulumist toetavad keskmisest enam samad grupid, kelle toetus on kõrgem ka euro kasutusele Eestis (Slaidid 10 ja 17) – 15–29 kui ka 75+ aastased, maal elavad inimesed, eestlased, Eesti kodakondsusega, kõrgharidusega, pigem kõrgemasse sissetulekugruppi kuuluvad elanikud.
- Toetus Euroopa Liidule on meeste ja naiste seas jätkuvalt võrdsel tasemel (Slaid 18).
- Toetus Euroopa Liitu kuulumisele on sel aastal tõusnud vanuserühmas 60-74a, kuid rühmades 75+ ja 30-44a. on see langenud. (Slaid 18).
- Rahvuse ja kodakondsuse lõikes toetus Euroopa Liidule oluliselt muutunud ei ole ja jätkuvalt on see kõrgem eestlaste ja Eesti kodakondsusega inimeste seas (Slaid 19).
- Asulatüüpide võrdluses näeme muutust Tallinnas ja muudes suurlinnades, kus on toetus mõnevõrra langenud (Slaid 19).
- Mida kõrgem haridustase või kõrgemasse sissetulekugruppi kuulutakse, seda kõrgem on jätkuvalt ka toetus Euroopa Liitu kuulumisele. Viimasel aastal on aga langenud alg- ja põhiharidusega elanike toetus Euroopa Liidule (Slaid 20).
- Varalises lõikes on seekord suurenenud keskmise ja madalama sissetulekuga vastajate toetus (Slaid 20).

Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

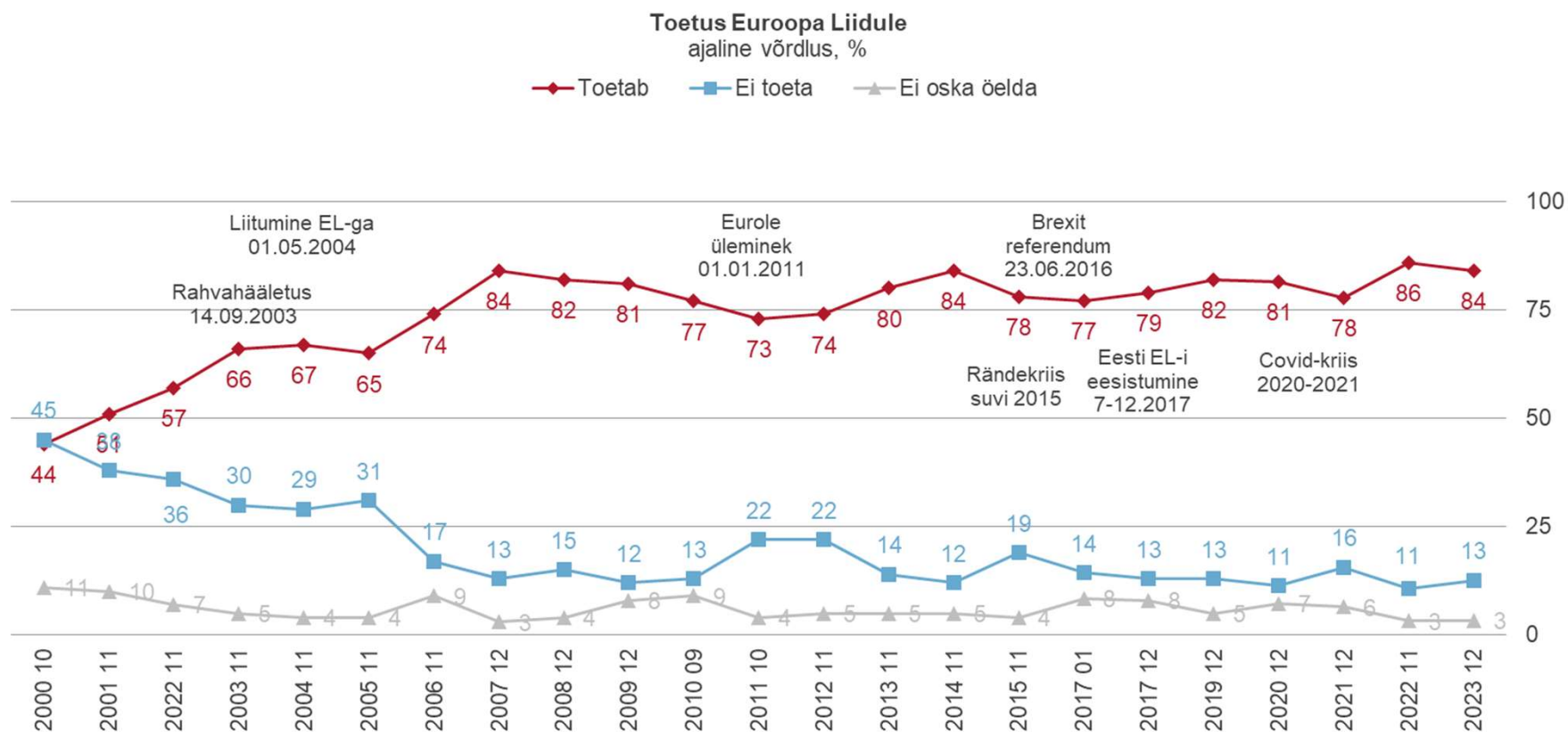
Kogujaotus ja ajaline võrdlus

Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Ajaline võrdlus kokku – toetavad ja ei toeta

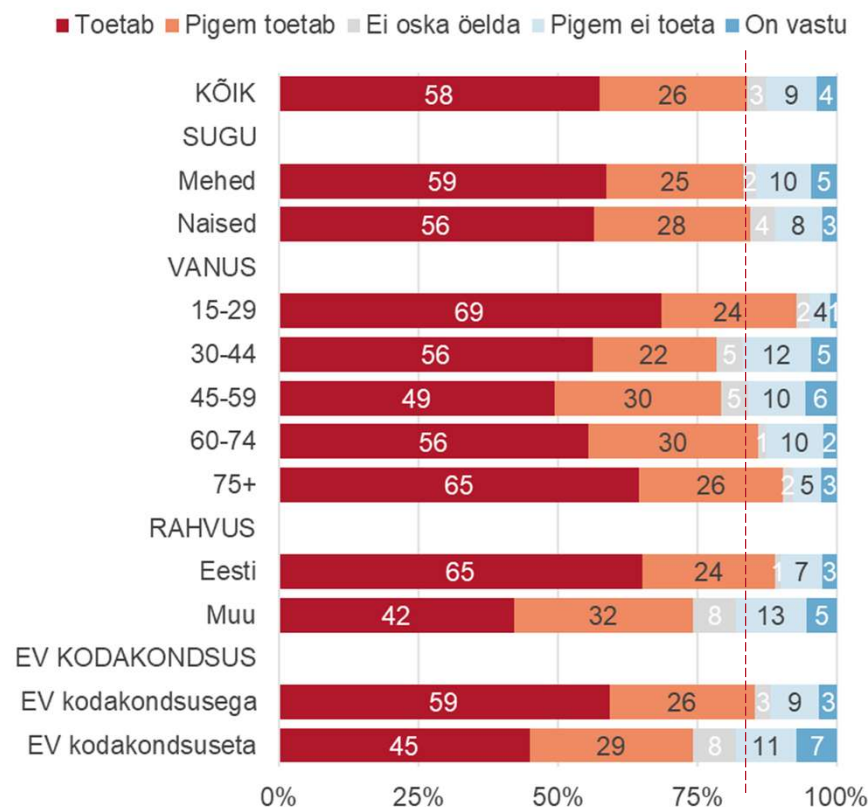

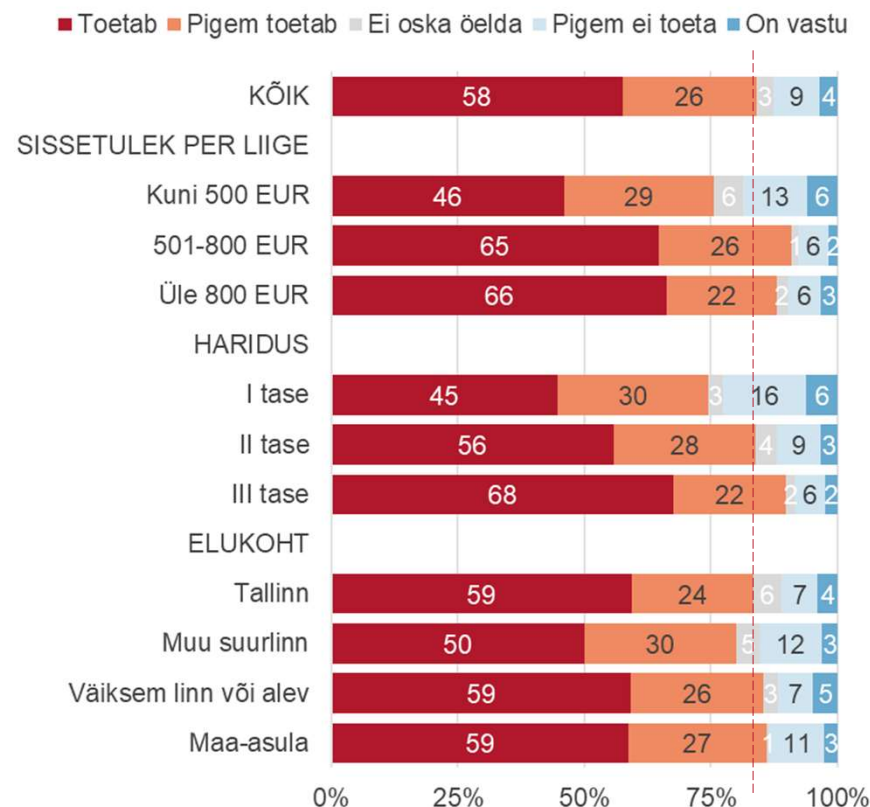
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Kogujaotus taustatunnuste lõikes

Toetus Euroopa Liidule

Toetus Euroopa Liidule

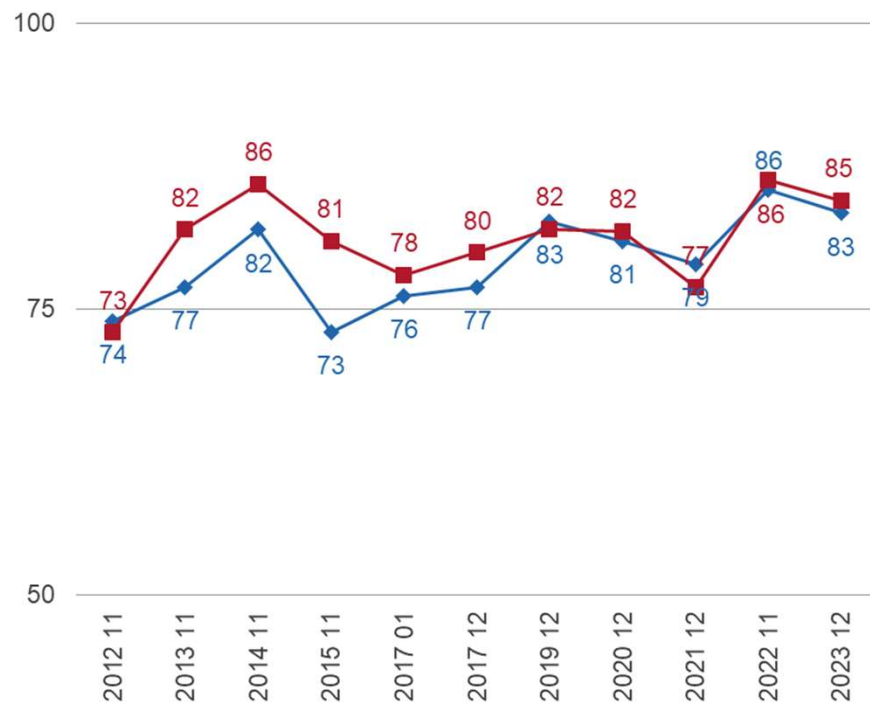

Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Ajaline võrdlus kokku toetavad, taustatunnuste lõikes

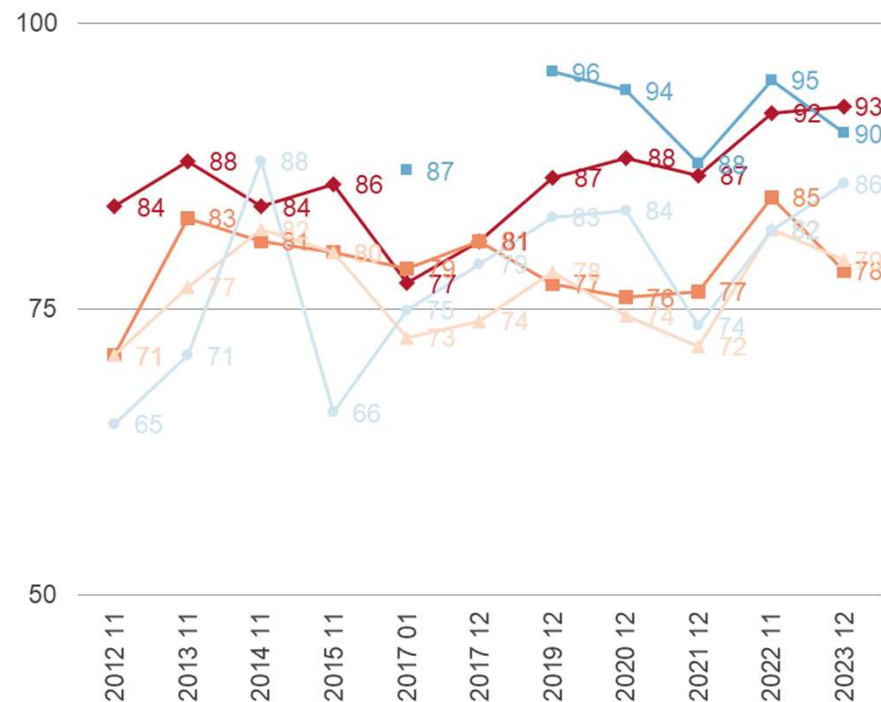
Toetus Euroopa Liidule
SUGU

—●— Mehed —■— Naised

Toetus Euroopa Liidule
VANUS

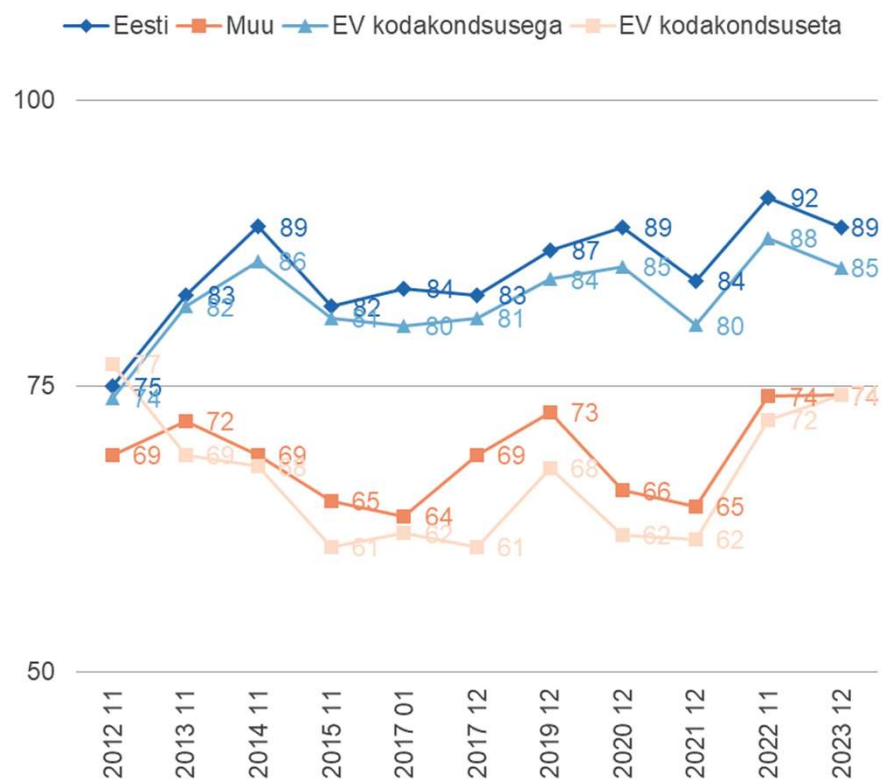
—◆— 15-29 —■— 30-44 —▲— 45-59 —●— 60-74 —■— 75+

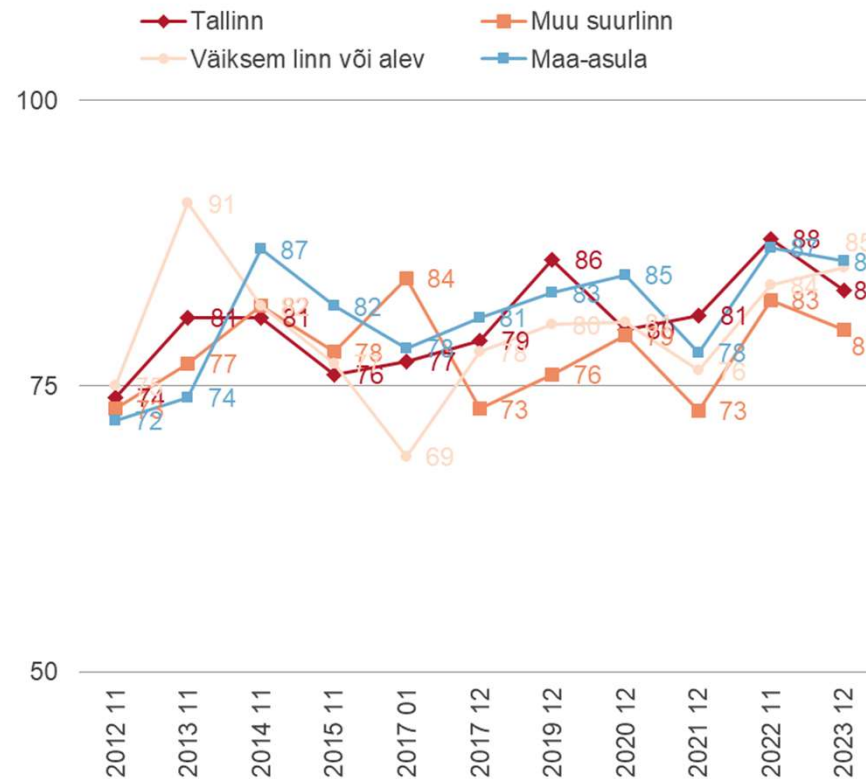
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Ajaline võrdlus kokku toetavad, taustatunnuste lõikes

Toetus Euroopa Liidule
RAHVUS ja EV KODAKONDSUS

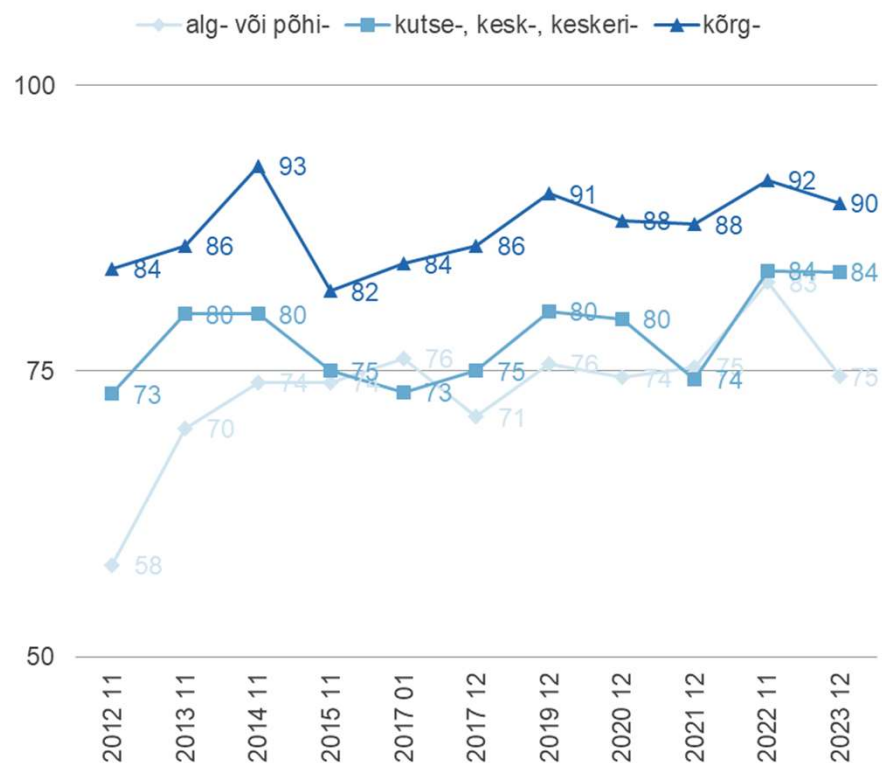
Toetus Euroopa Liidule
ELUKOHT

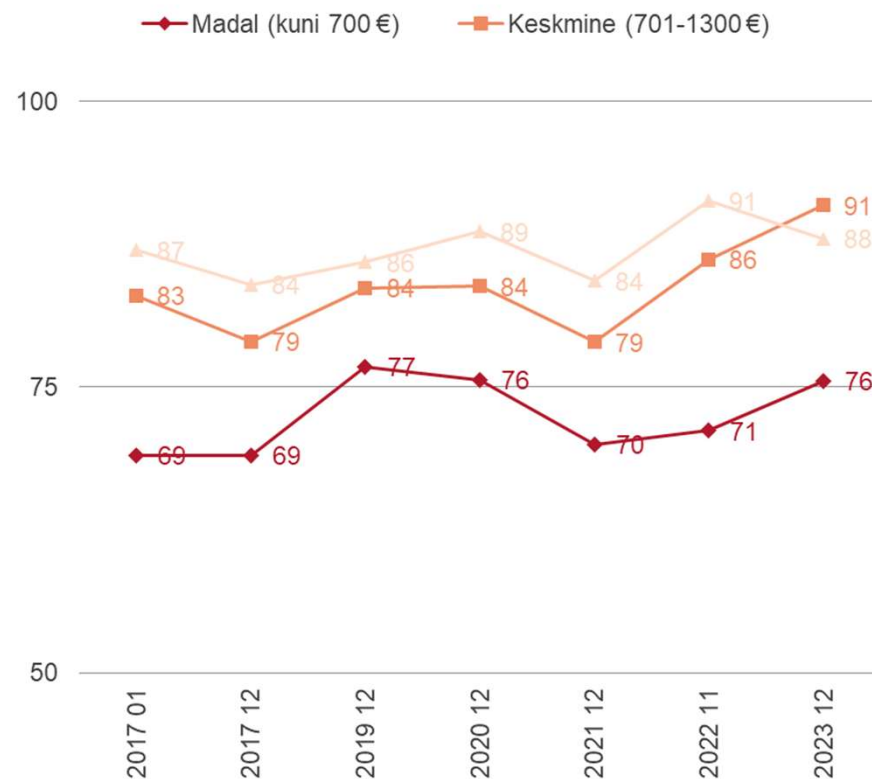
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Ajaline võrdlus kokku toetavad, taustatunnuste lõikes

Toetus Euroopa Liidule
HARIDUS

Toetus Euroopa Liidule
NETOSISSETULEK PER LIIGE KUUS

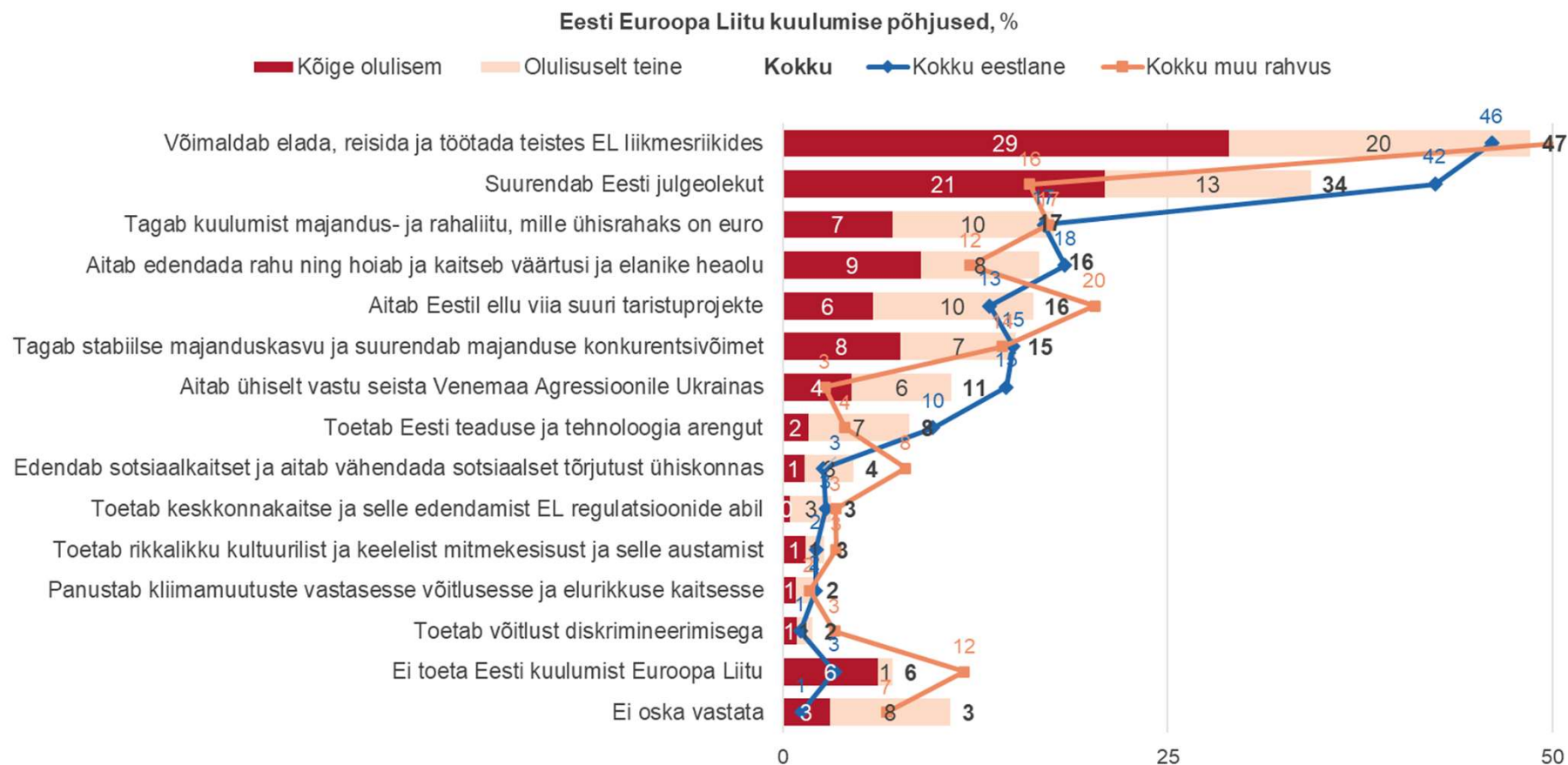
Eesti Euroopa Liitu kuulumise põhjused

Kokkuvõte (Slaid 22-23)

- Vastajatel paluti etteantud väidetest valida kaks olulisemat põhjust, miks nad toetavad Euroopa Liitu kuulumist.
- Kõige olulisemaks Euroopa Liitu kuulumise põhjuseks peeti jätkuvalt **võimalust elada, reisida, õppida ja töötada teistes Euroopa Liidu liikmesriikides** – kokku mainis seda pea pool elanikkonnast (47%), seejuures 29% pidas seda kõige olulisemaks põhjuseks.
- Lisaks olid vastajatele veel olulisemad järgmised aspektid:
  - **34% suurendab Eesti julgeolekut** – keskmisest sagedamini mainisid seda vanuserühm 60-74a. ja üle 75aastased, märksa harvemini seevastu ja 30–59aastased (25–27%). Lisaks paistab selgelt silma erinevus rahvuse alusel – kui eestlaste jaoks on see pea kõige olulisem Euroopa Liitu kuulumise põhjus (42%), siis mitte-eestlaste jaoks neljas põhjus (16%).
  - **16% Tagab kuulumist majandus- ja rahaliitu, mille ühisrahaks on euro** – naistest sagedamini märkisid mehed (22% vs 13% naistel).
  - **16% aitab edendada rahu ning hoiab ja kaitseb väärtusi ja elanike heaolu** – sagedamini mainisid seda taas 15–24aastased (27%), teistest harvemini 30–59aastased (10-12%). Ka siin on vahe eestlaste ja mitte-eestlaste arvamuses (vast. 16% ja 12%).
  - **16% aitab Eestil suuri taristuprojekte ellu viia** – teistest sagedamini 25-34-aastased vastajad ja mitte-eestlased.
  - Kõiki muid põhjuseid nimetas kahe olulisema sekka 15% või vähem vastajaid. Eesti kuulumist Euroopa Liitu ei poolda 6% (eestlastest 3%, mitte-eestlastest 12%) ja 3% ei osanud vastata.
- Võrreldes eelmise aastaga peetakse nüüd märksa vähem oluliseks Euroopa Liitu kuulumise toetamise põhjuseks seda, et see aitab edendada rahu ning hoiab ja kaitseb väärtusi (-6%) ning tagab stabiilse majanduskasvu (-6%). (Slaid 23).

Eesti Euroopa Liitu kuulumise põhjused

Kogujaotus

Eesti Euroopa Liitu kuulumise põhjused

Ajaline võrdlus kokku

Euroopa Liiduga seostuvad väärtused ja põhimõtted - kokku oluline, ajaline võrdlus, %

■ 2023 12 ■ 2022 11

Euroopa Liiduga seostuvad väärtused ja põhimõtted

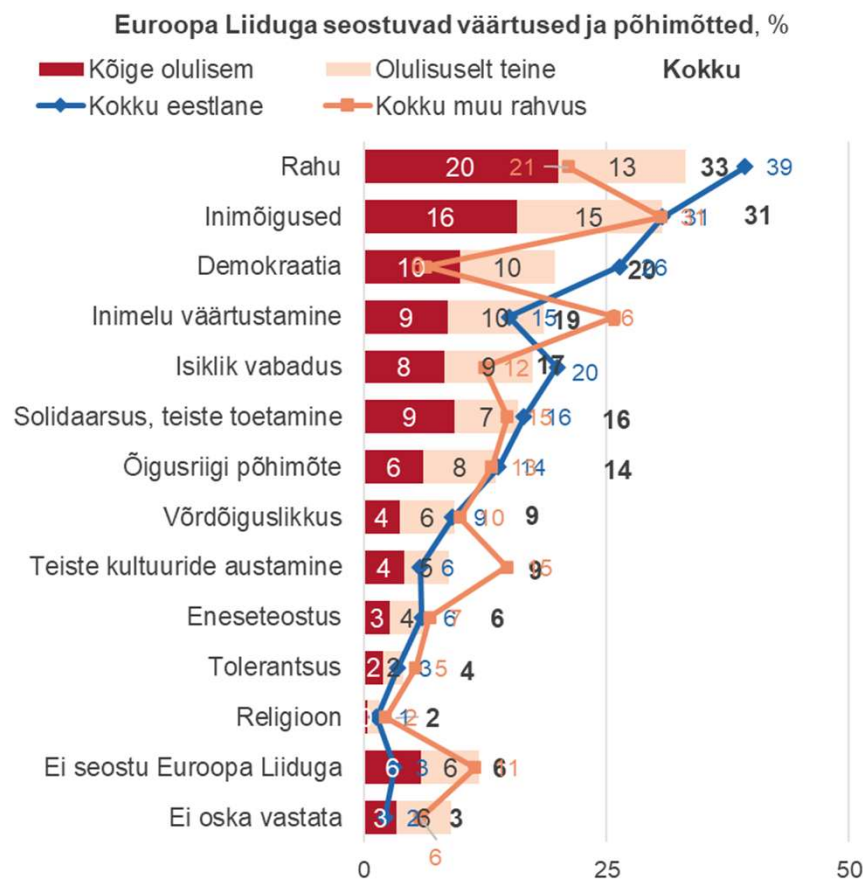
Kokkuvõte (Slaid 25)

- Vastajatel paluti etteantud variantidest valida kaks olulisemat väärtust või põhimõtet, mis neile seostuvad Euroopa Liiduga.
- Ülekaalukalt kõige olulisemateks osutusid **rahu** ja **inimõiguste** olemasolu – kokku mainis neid pea kaks kolmandikku elanikkonnast. Rahu pidasid keskmisest olulisemaks naised (38%), üle 60 aastased (43–54%) ja eestlased (39%); inimõigusi aga kuni 30aastased inimesed (38%).
- Olulisemate Euroopa Liitu kuulumise põhjustena eristusid lisaks eelmainitule veel neli väärtust, põhimõtet (oluliseks pidajaid kokku 16–20%):
  - **Demokraatia** – sagedamini tõid välja eestlased (26%), märksa harvem mitte-eestlased (6%) ja Venemaa kodakondsed (5%);
  - **Inimelu väärtustamine** - sagedamini mitte-eestlased (26%)
  - **Isiklik vabadus** – keskmisest harvem mainisid seda mitte-eestlased (12%);
  - **Ühtsus ja solidaarsus, teiste toetamine** – keskmisest oluliselt sagedamini märkisid 15–29aastased (25%), harvem vanuserühm 65-74a. (7%).
- Kõiki muid Euroopa Liiduga seostuvaid väärtuseid ja põhimõtteid pidas oluliseks vähem kui kuuendik elanikkonnast.
- Võrreldes eelmise aastaga ei ole olulisi muutusi hinnangutes toimunud.
- 6% vastajaskonnast leidis, et ükski loetletud väärtus temale ei seostu Euroopa Liiduga. Keskmisest suurem on selliste vastajate osakaal venelaste (12%) ja ilma EV kodakondsuseta vastajate seas (13%).

Euroopa Liiduga seostuvad väärtused ja põhimõtted

Kogujaotus rahvuse lõikes ja ajaline võrdlus kokku

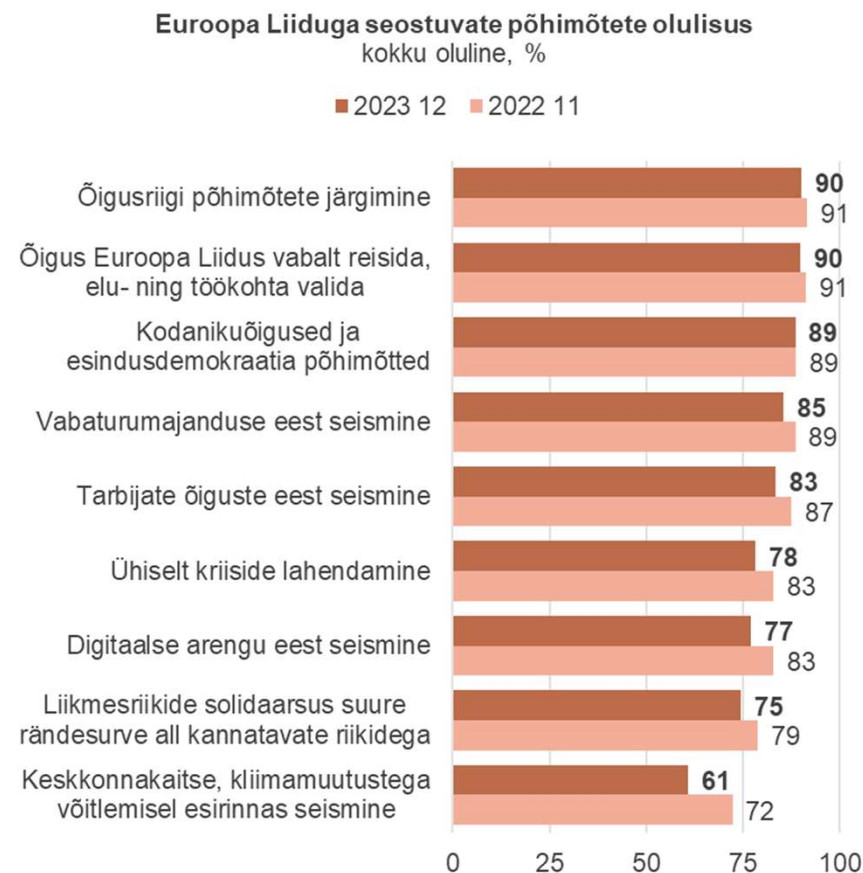
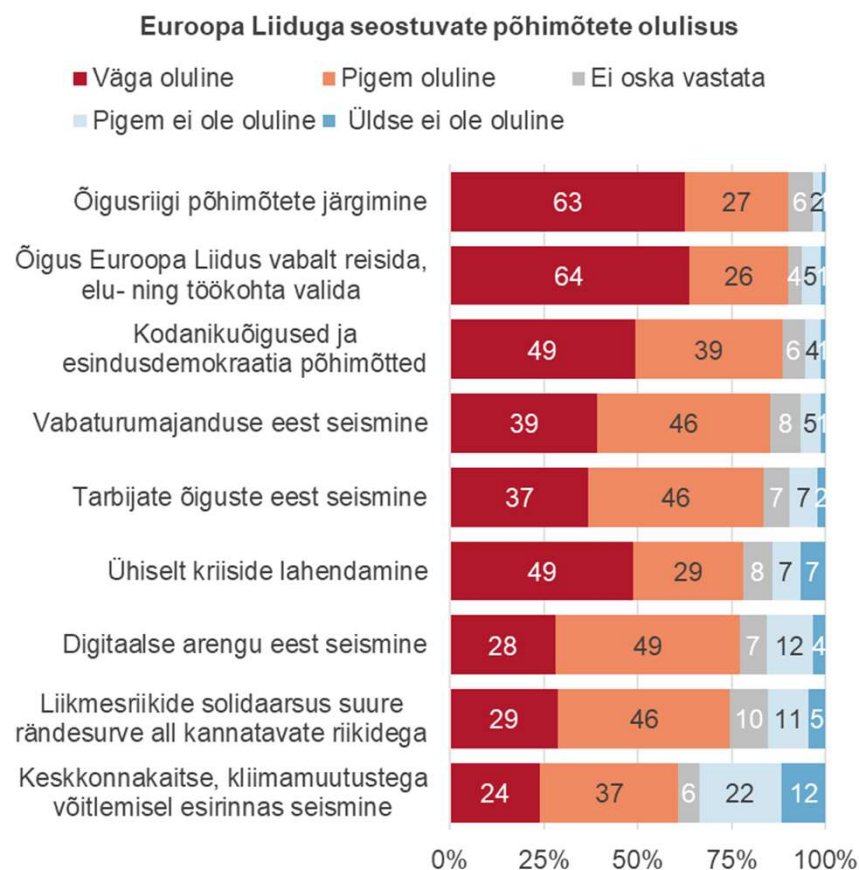
Euroopa Liiduga seostuvate põhimõtete olulisus

Kokkuvõte (Slaid 27)

- Vastajail paluti hinnata, kui oluliseks nad peavad erinevaid põhimõtteid seoses Euroopa Liiduga.
- Kõiki loetletud üheksat põhimõtet peeti rohkem või vähem oluliseks, neid oluliseks pidanute osakaalud jäid vahemikku 90–61%. Pea kõiki loetletud põhimõtteid pidasid keskmisest olulisemaks eestlased ja kõrgharidusega elanikud.
- Kõige olulisemaks peeti, et **järgitakse õigusriigi põhimõtteid** (väga oluline 63%) ja et inimestel on **õigus Euroopa Liidus vabalt reisida, elu- ning töökohta valida** (64%). Oluliseks pidas neid lausa 90% elanikkonnast. Väga oluliseks peetavatest põhimõtetest kolmandale kohale tõusis **kodanikuõigused ja esindusdemokraatia põhimõtted** (49% väga oluline).
- Taustaandmete vaatlemisel eristus veel, et;
  - naised pidasid meestest olulisemaks solidaarsust rändesurve all olevate riikidega (78% vs 70%) ning keskkonnakaitset ja kliimamuutustega võitlemisel esirinnas seismist (68% vs 52%);
  - noored, 15–29aastased ja vanimad, 75+ aastased, pidasid keskmisest olulisemaks ühiselt kriiside lahendamist (vast. 89% ja 93%),
  - 15 – 29aastaste seas peeti keskmisest olulisemaks ka kliimamuutustega võitlemisel esirinnas seismist, kodanikuõiguste põhimõtteid ja kriiside puhul ühist tegutsemist.
  - Mitte-eestlaste seas oli pea kõikide põhimõtete olulisus keskmisest madalam, eriti madalad olid tulemused keskkonnakaitse (oluline 52%) ja ühiselt kriiside lahendamise puhul (60%).
- Eelmise aastaga võrreldes on seekord kuute nimetatud põhimõtet nimetatud varasemast vähem, eriti keskkonnakaitset ja kliimamuutustega võitlemisel esirinnas seismist, (-11%). Põhjuseks võib siin olla majanduslangus ja raskenenud toimetulek paljudel inimestel.

Euroopa Liiduga seostuvate põhimõtete olulisus

Kogujaotus ja kokku

Euroopa Liidu eelarvest toetamist vajavad valdkonnad

Kokkuvõte (Slaid 29)

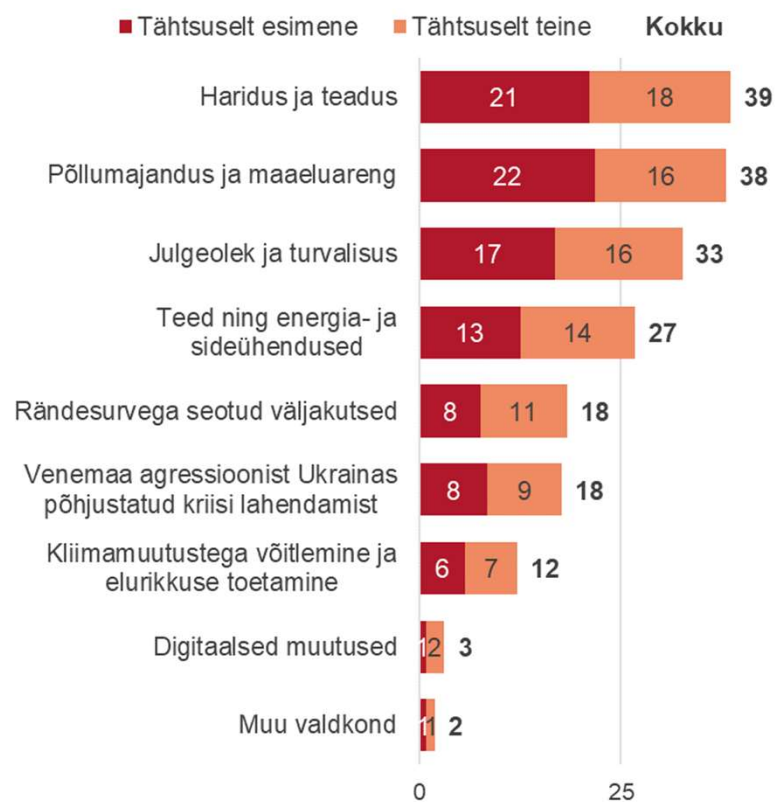
- Eurotoetuste kasutamise eelistuste väljaselgitamiseks paluti vastajail etteantud üheksast valdkonnast valida välja kaks olulisemat, mida Euroopa Liit peaks oma eelarvest toetama.
- Valdkonnad, mida peeti kõige sagedamini vajalikuks Euroopa Liidu eelarvest toetada:
  - **haridus ja teadus** (kokku 39%, sh kõige tähtsamaks pidajaid 21%) – sagedamini tähtsustavad 75+aastased;
  - **põllumajandus ja maaeluareng** (kokku 38%, sh kõige tähtsamaks pidajaid 22%) – sagedamini 65-74 aastased ja mitte-eestlased;
  - **julgeolek ja turvalisus** (kokku 33%, sh kõige tähtsamaks pidajaid 17%) – sagedamini 75+aastased, eestlased, maaelanikud; keskmisest oluliselt vähem mitte-eestlased (18%) ja muu kodakondsusega inimesed (17%);
  - **teed ning energia- ja sideühendused** (27%, sh kõige tähtsam 13%)- sagedamini vanuserühm 30-44a., mitte-eestlased ja kõrgharidusega inimesed.
  - Kõiki muid valdkondi pidas Euroopa Liidu eelarvest vajalikuks toetada alla viiendiku elanikkonnast, kõige vähem oluliseks kujunes aga **digitaalsete muutuste** (3%) toetamine.
- Vanuserühmade võrdluses näeme lisaks eelpool mainitule jätkuvalt, et 15–29aastased peavad teistest märksa olulisemaks valdkonnaks **kliimamuutustega** võitlemist (32%).
- Võrreldes eelmise aastaga on nüüd veelgi **tõusnud julgeoleku ja turvalisuse** valdkonna tähtsustamine. Lisaks tähtsustatakse eelmisest aastast **enam haridusvaldkonda ja rändesurve tingitud väljakutsetega võitlemist**.
- Ülejäänud valdkondade toetamist oluliseks pidajate osakaalud on jäänud enam-vähem keskmisele tasemele.

Euroopa Liidu eelarvest toetamist vajavad valdkonnad

Kogujaotus ja ajaline võrdlus kokku

Euroopa Liidu eelarvest toetamist vajavad valdkonnad

%

Euroopa Liidu eelarvest toetamist vajavad valdkonnad

kokku tähtis, ajaline võrdlus, %

■ 2023 12 ■ 2022 11

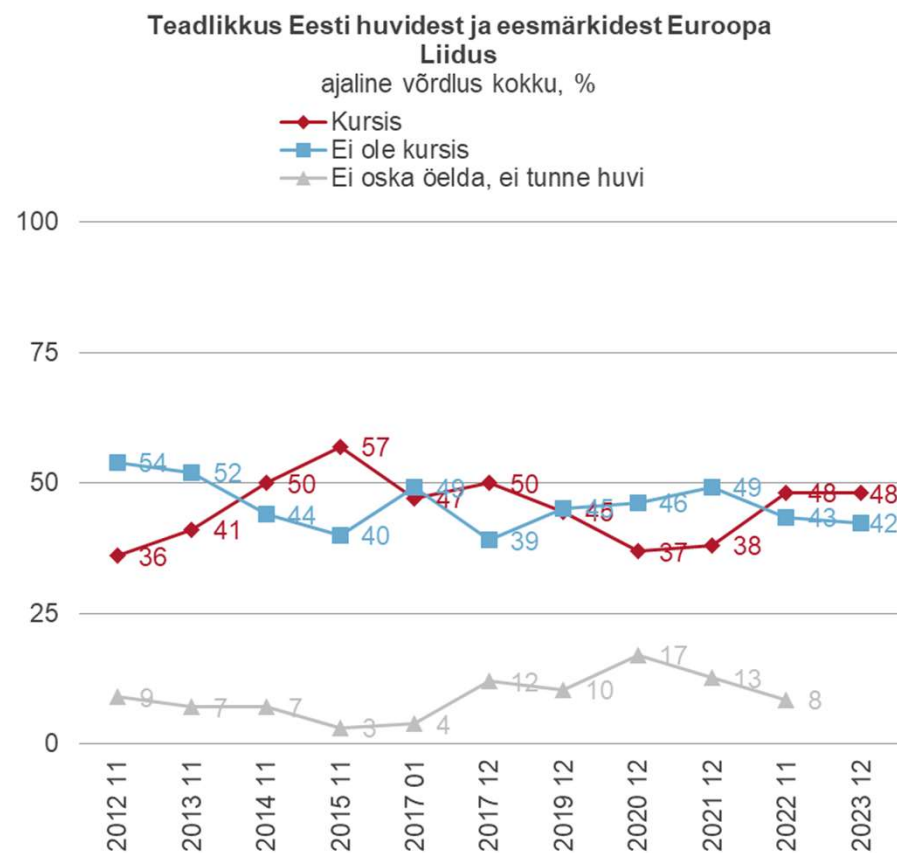
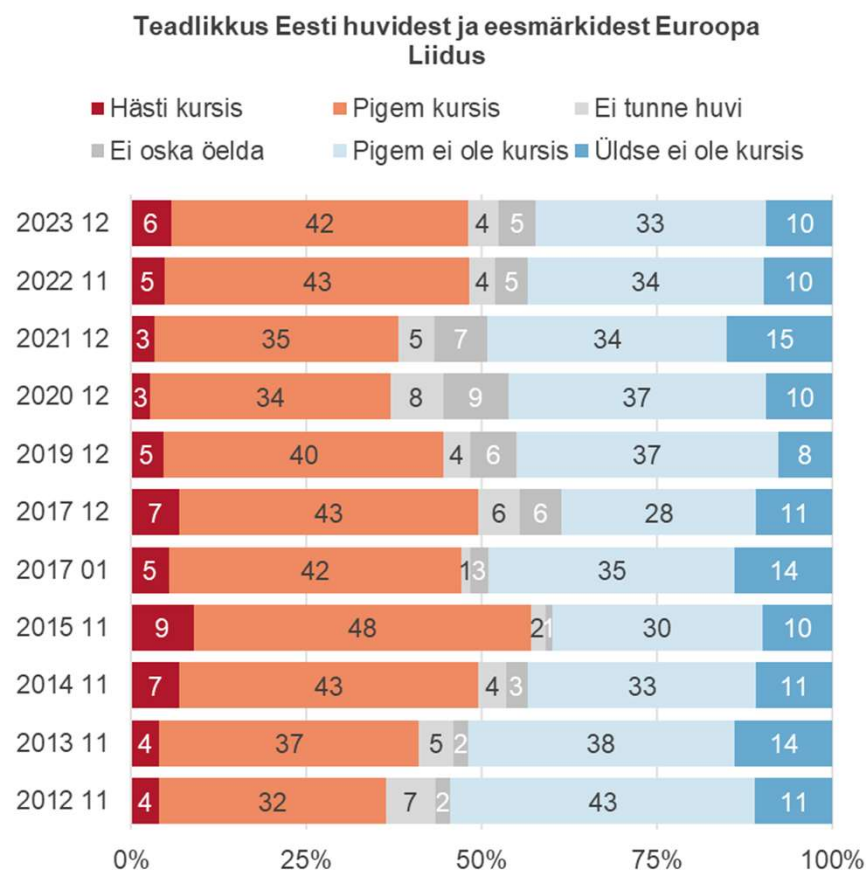
Teadlikkus Eesti eesmärkidest ja huvidest Euroopa Liidus

Kokkuvõte (Slaidid 31-32)

- Eesti elanikest 48% hindas, et on Eesti eesmärkide ja huvidega Euroopa Liidus kursis (6% väga ja 42% pigem kursis), 42% pidasid end nendega kursis mitte olevaiks (33% pigem ja 10% üldse ei ole kursis). 4% ei tunne selle teema vastu huvi ning 5%-l puudus selge seisukoht.
- Võrreldes möödunud aastaga olukord muutunud ei ole. (Slaid 31).
- Eesti eesmärkide ja huvidega Euroopa Liidus on keskmisest sagedamini kursis mehed (53%), keskealised ja vanemad (55%–57%), kõrgharidusega (54%) elanikud; teistest halvemini aga 15–24aastased (35%) ja madalama haridustasemega (38%) elanikud (Slaid 32).

Teadlikkus Eesti eesmärkidest ja huvidest Euroopa Liidus

Kogujaotus ja ajaline võrdlus kokku

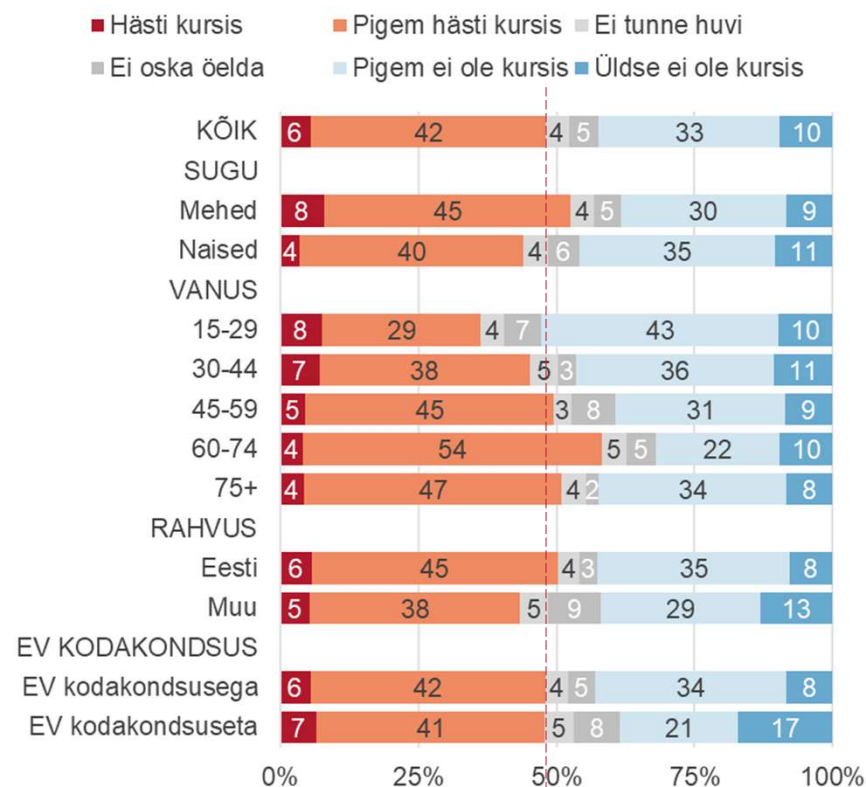

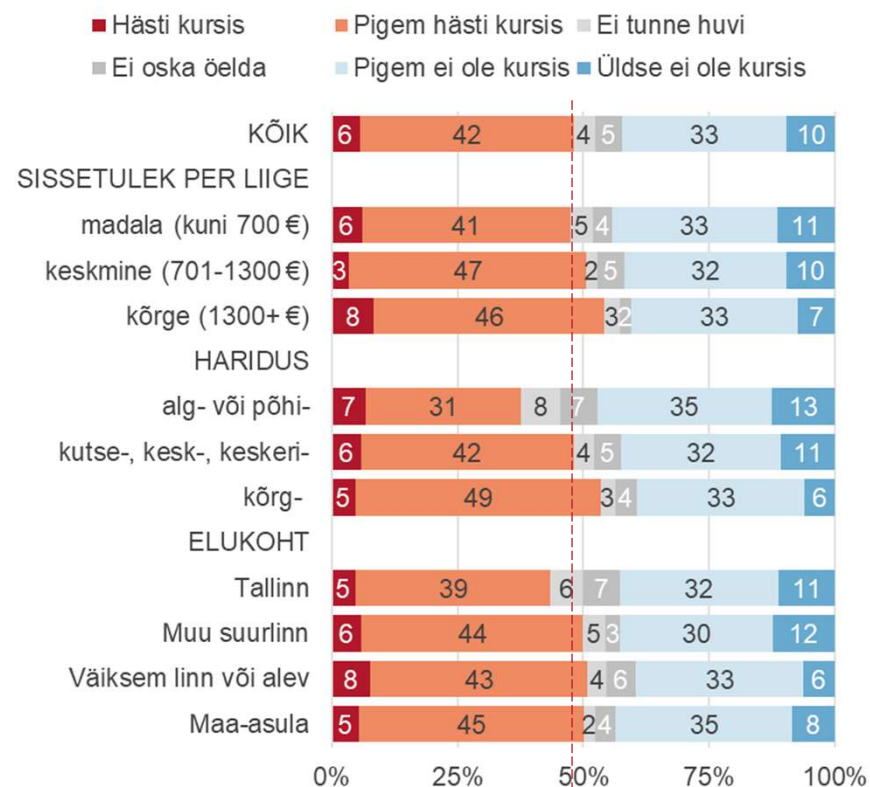
Teadlikkus Eesti eesmärkidest ja huvidest Euroopa Liidus

Kogujaotus taustatunnuste lõikes

Teadlikkus Eesti huvidest ja eesmärkidest Euroopa Liidus

Teadlikkus Eesti huvidest ja eesmärkidest Euroopa Liidus

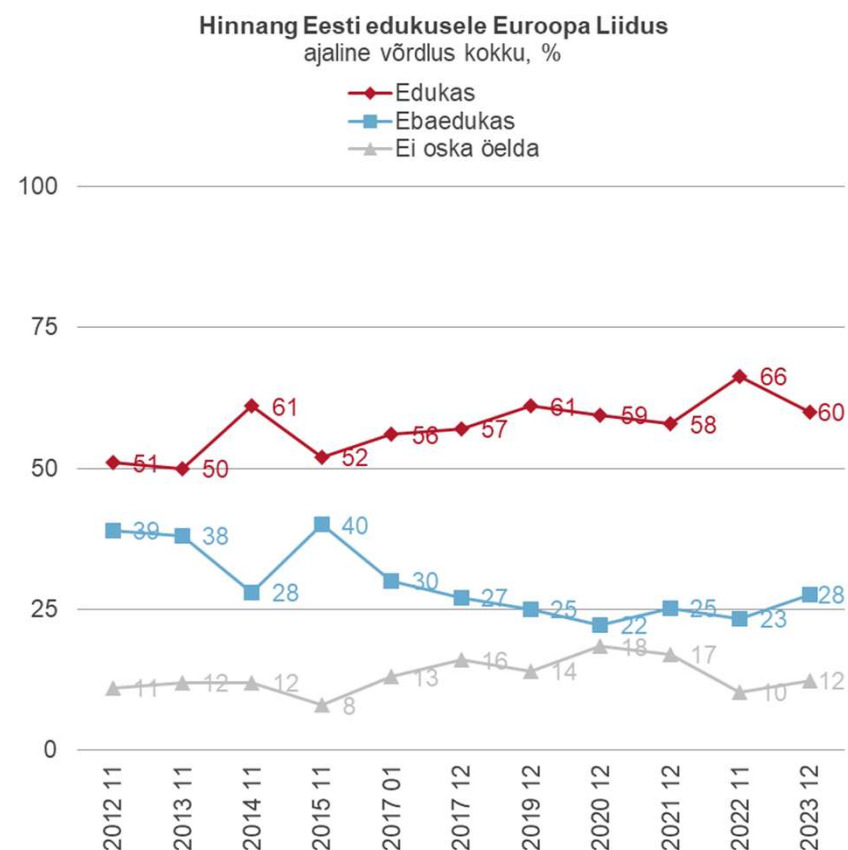
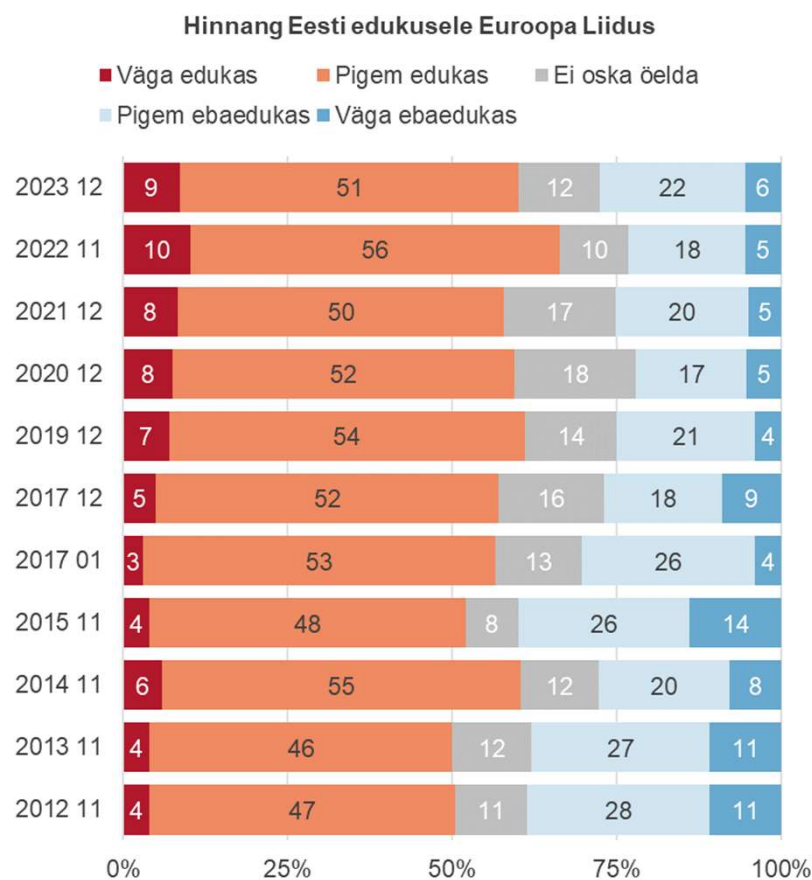
Hinnang Eesti tegevusele Euroopa Liidus

Kokkuvõte (Slaidid 34-35)

- Eesti tegevust Euroopa Liidus hindab edukaks 60% Eesti elanikest (9% väga ning 51% pigem edukaks) ning ebaedukaks 28% (22% pigem ning 6% väga ebaedukaks). 12% ei osanud hinnangut anda.
- Peale eelmise aasta hinnangute paranemist on tulemus nüüd taas samal tasemel, mis see on olnud aastatel 2017-2021 (edukaks hindajaid vahemikus 56–61%) (Slaid 34).
- Keskmisest sagedamini hindavad Eesti tegevust Euroopa Liidus edukaks endiselt kuni 29aastased ja üle 74aastased, eestlased (70%). Ka tänavu kehtib tendents, et mida kõrgemasse sissetulekugruppi kuulutakse, seda edukamaks Eesti tegevust Euroopa Liidus hinnatakse (Slaid 35).
- Keskmisest negatiivsema hinnangu Eesti tegevusele Euroopa Liidus andsid 30-59aastased.
- Suur lõhe on eestlaste ja mitte-eestlaste (70% vs 41%) ning Eesti kodakondsuseta (41%) elanike suhtumise vahel. Regiooniti tuli madalaim tulemus jätkuvalt Kirde-Eestist (43%). Peab nentima, et mitte-eestlaste ja EV kodakondsuseta vastajate seas ei osanud suur osa vastust anda (20-23%).

Hinnang Eesti tegevusele Euroopa Liidus

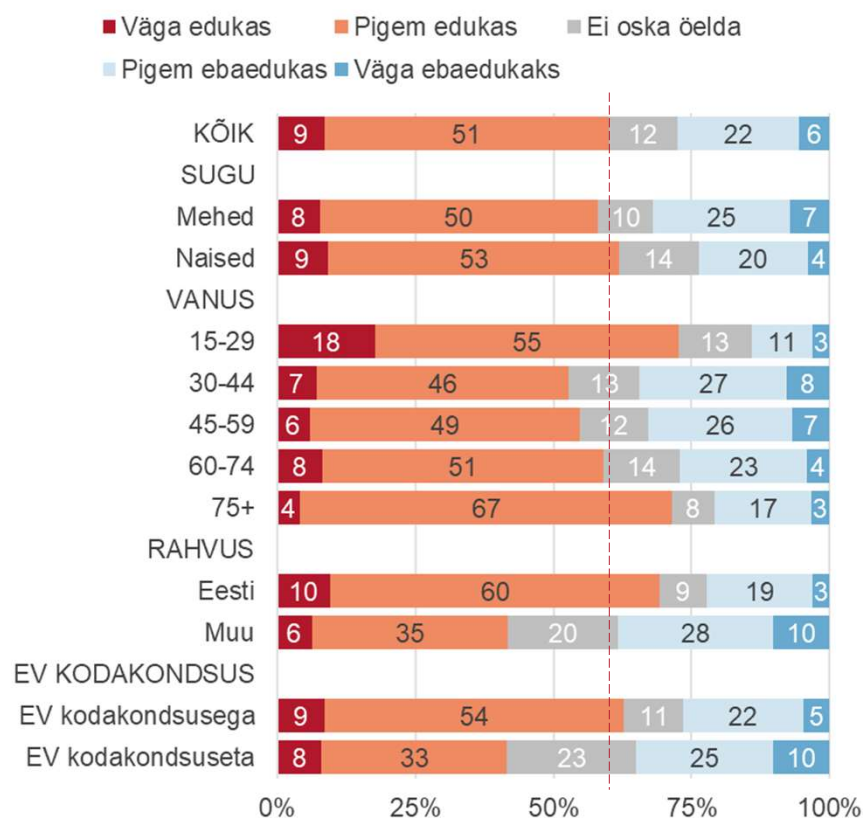
Kogujaotus ja ajaline võrdlus kokku

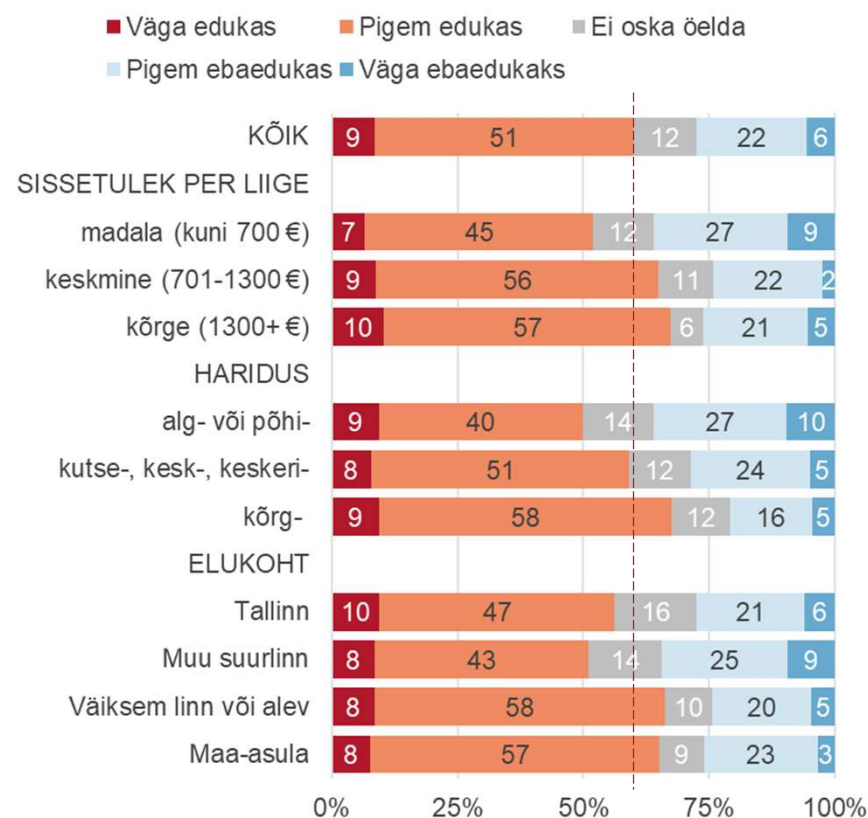
Hinnang Eesti tegevusele Euroopa Liidus

Kogujaotus taustatunnuste lõikes

Hinnang Eesti edukusele Euroopa Liidus

Hinnang Eesti edukusele Euroopa Liidus

Euroopa Liitu kuulmise mõju Eestile

Kokkuvõte (Slaid 37)

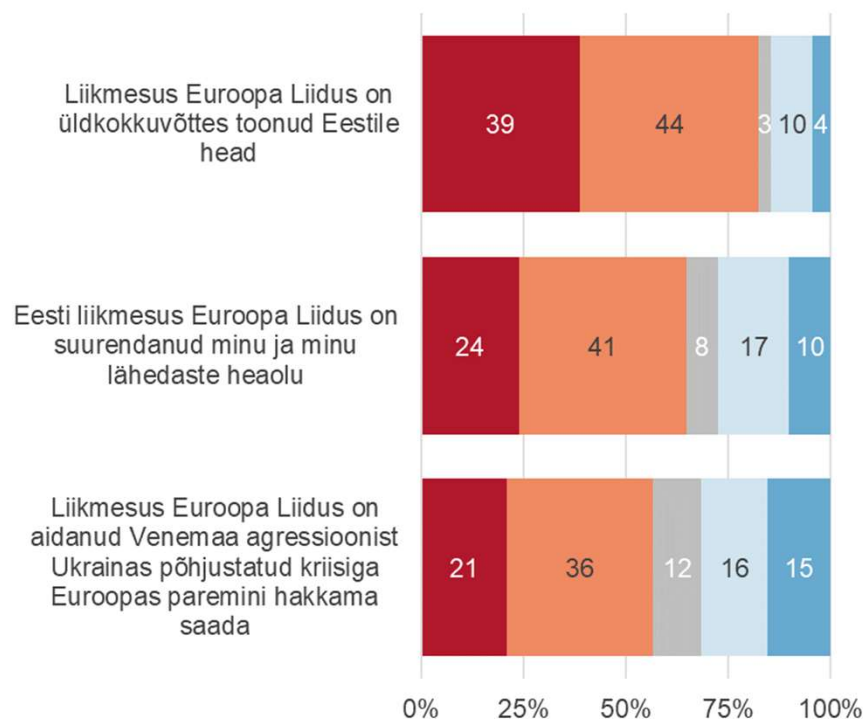
- Väitega, et Eesti liikmelisust Euroopa Liidus:
  - on üldkokkuvõttes toonud Eestile head, nõustus kokku 83% elanikest, sh kindlasti nõustus 39%;
  - on suurendanud vastaja ja tema lähedaste heaolu, nõustus kokku 65% elanikest, sh kindlasti nõustus 24%;
  - on aidanud Venemaa agressioonist Ukrainas põhjustatud kriisiga Euroopas paremini hakkama saada, nõustus kokku 57% elanikest, sh kindlasti nõustus 21%.
- Kõigi väidetega nõustujate seas on taas keskmisest enam kõige nooremaid (kuni 29aastaseid) elanikke, samuti kõrgharidusega ja osalt ka kõrgema sissetulekuga inimesi.
- Põhiline arvamuste lahknemine ilmneb taas rahvuslikul pinnal. Kui eestlastest suhtub kõigisse väidetes positiivselt 73-90%, siis muude rahvuste esindajatest 25-68%. Suurim lahknevus on Ukraina sõjaga tekkinud kriisiga toimetuleku hindamisel, kus eestlastest nõustub 73% ja mitte-eestlastest 25%.
- Samuti näeme, et positiivsemad on Euroopa Liidu mõju suhtes inimesed, kelle pere saab hästi hakkama või elab mugavalt, oluliselt madalam on aga nende hinnang, kes on toimetulekuraskustes.
- Võrreldes varasemaga on esimese väitega nõustumine samal tasemel, teiste puhul aga näeme nõustujate vähenemist.

Euroopa Liitu kuulmise mõju Eestile

Kogujaotus ja ajaline võrdlus kokku

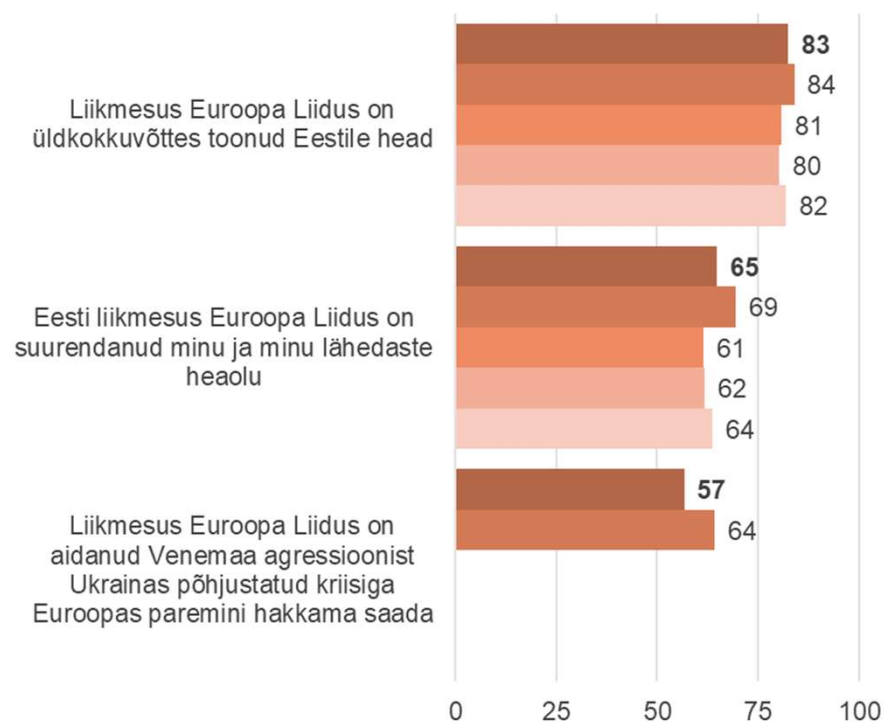
Euroopa Liitu kuulmise mõju Eestile

Kindlasti nõus   Pigem nõus   Ei oska vastata
Pigem ei ole nõus   Üldse ei ole nõus

Euroopa Liitu kuulmise mõju Eestile
kokku nõus, ajaline võrdlus, %

2023 12   2022 11   2021 12   2020 12   2019 12

Arvamuste, huvidega arvestamine Euroopa Liidus

Kokkuvõte (Slaid 39)

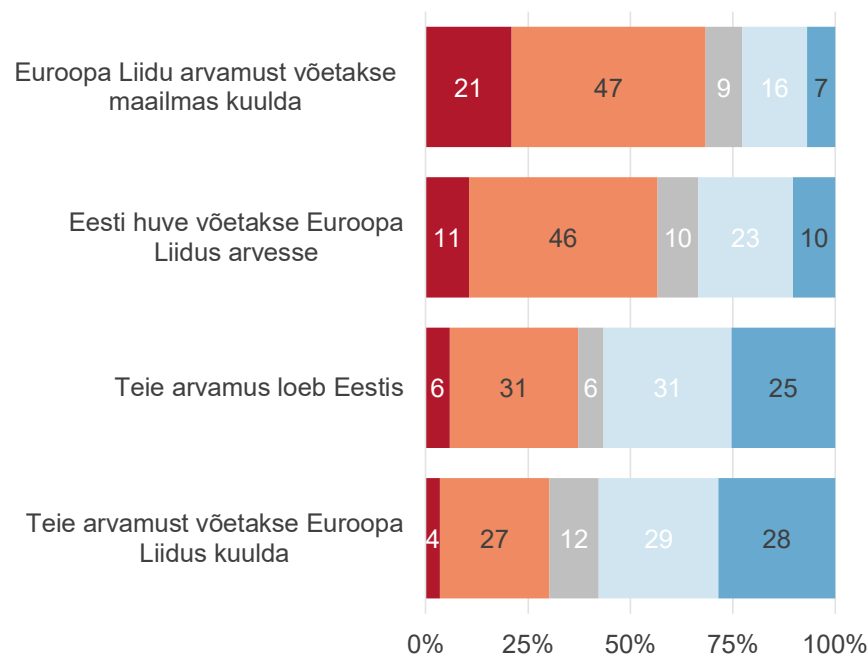
- Kuigi elanikud on arvamusel, et Euroopa Liitu kuulumine on hea ja inimeste heaolu on seetõttu suurenenud, siis hinnang kaasarääkimise võimalusele on eeltoodust madalam. Valdavalt arvavad Eesti elanikud, et nad ei saa Euroliidu asjades kaasa rääkida, nii arvab 58% vastanutest. Elanikest 30% arvab siiski, et tema arvamus Euroopa Liidus arvestatakse, sh 4% nõustub kindlalt (Slaid 39).
- Pea samavõrra kui eelmise küsimuse puhul, on Eestis ka elanike, kelle arvates tema arvamus Eestis midagi ei loe – 57%. Seda, et õnnestub kaasa rääkida Eesti elus, arvab 37%, sh 6% nõustub kindlalt.
- Samal ajal on kõrgem Eesti elanike hinnang Eesti riigi huvidega Euroliidus arvestamisele – seda usub 57%, sh 11% kindlalt. Ka maailmas arvestatakse omakorda Euroopa Liidu arvamusega suhteliselt palju - 68% elanike arvates.
- Positiivsemad vastajagrupid kõigi uuritud väidete puhul on noored, eestlased, kõrge sissetulekuga ja majanduslikult heal järjel vastajad.
- Negatiivsemalt on aga meelestatud osaliselt keskmised vanuserühmad, lisaks mitte-eestlased, ilma Eesti kodakondsuseta, madala sissetulekuga, toimetulekuraskustes inimesed ja need, kes ei räägi ega saa aru Eesti keelest.

Euroopa Liitu kuulmise mõju Eestile

Kogujaotus ja võrdlus kokku

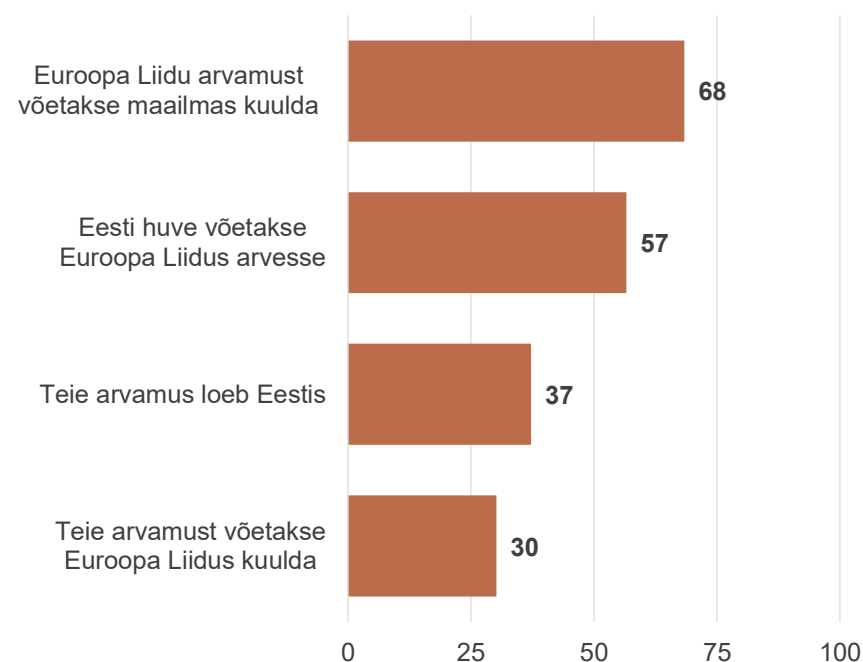
Arvamuste, huvidega arvestamine Euroopa Liidus

Kindlasti nõus Pigem nõus Ei oska vastata
Pigem ei ole nõus Üldse ei ole nõus

Arvamuste, huvidega arvestamine Euroopa Liidus
kokku nõus, ajaline võrdlus, %

2023 12

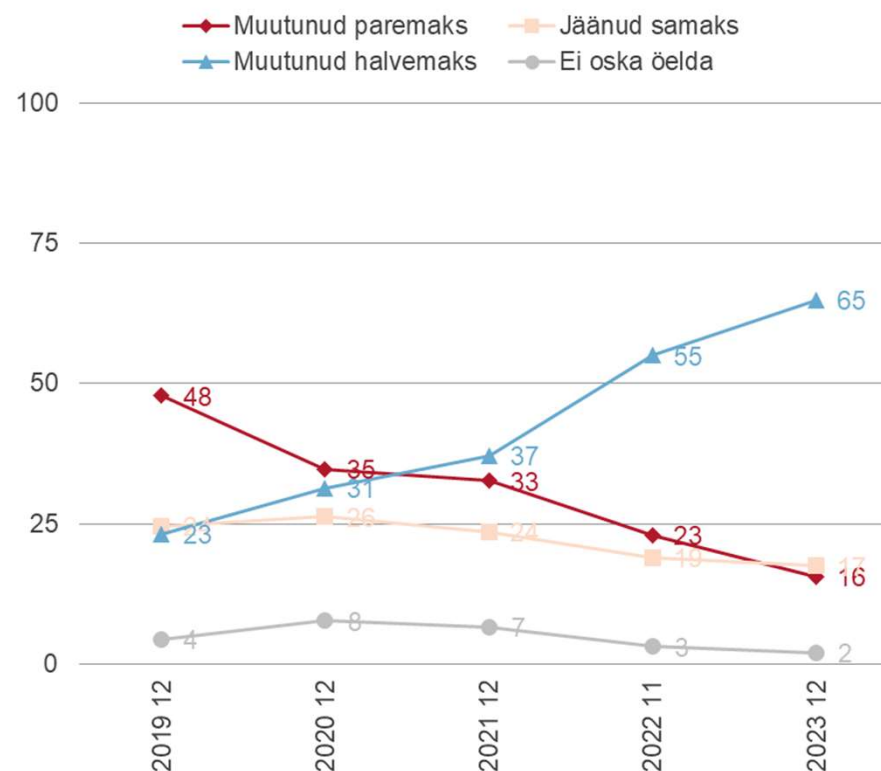
Hinnang Eesti elule viimastel aastatel

Kokkuvõte (Slaid 40-41)

- Viimasel kahel aastal läbiviidud uuringutes nägime, et elanike seas süvenes arvamus, et Eesti elu on viimastel aastatel muutunud halvemaks, see tendents jätkus ka tänavu. Seekord arvab nii 65% vastajaskonnast. Paranemist nendib 16% ja 17% vastajatest muutust ei näe, 2% ei oska öelda.
- Ka kõigis taustagruppides on ülekaalus vastus, et Eesti elu tervikuna on muutunud halvemaks.
- Suhteliselt positiivsemad on ka käesoleval aastal vastajad, kes saavad majanduslikult hästi hakkama – neist 26% nendib elu paranemist, 29% muutust ei tähelda, kuid siiski 42% märgib elu halvenemist.
- Toimetulekuraskustes inimestest hindab elu halvemaks muutumist 84-87%.

Hinnang Eesti elule

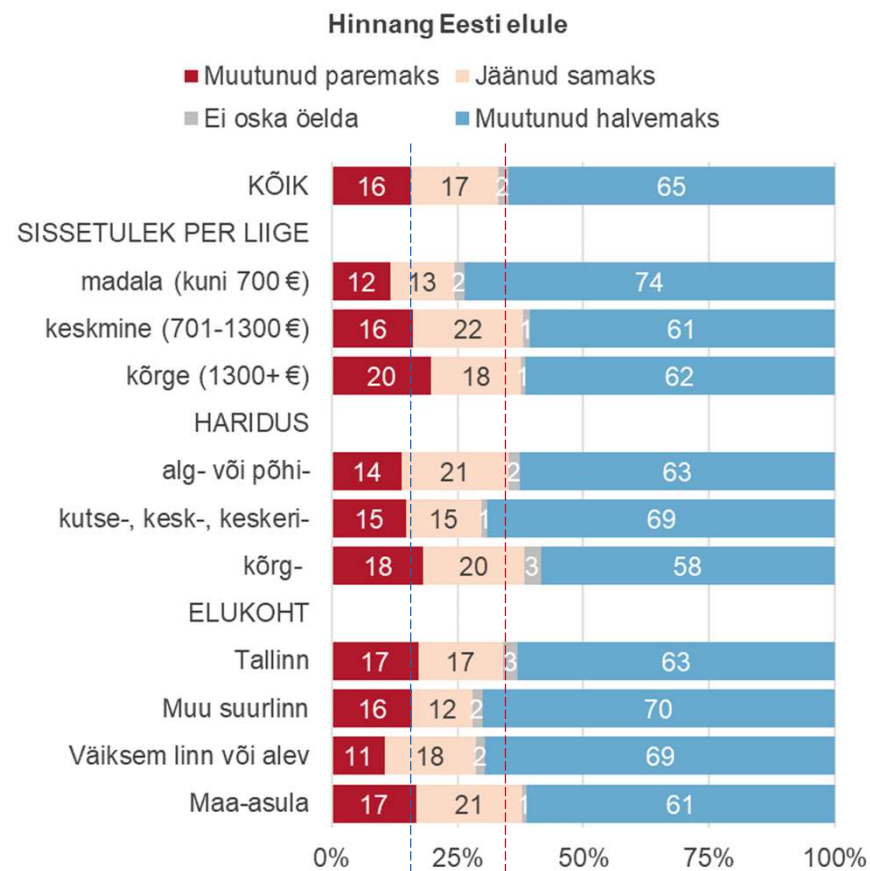
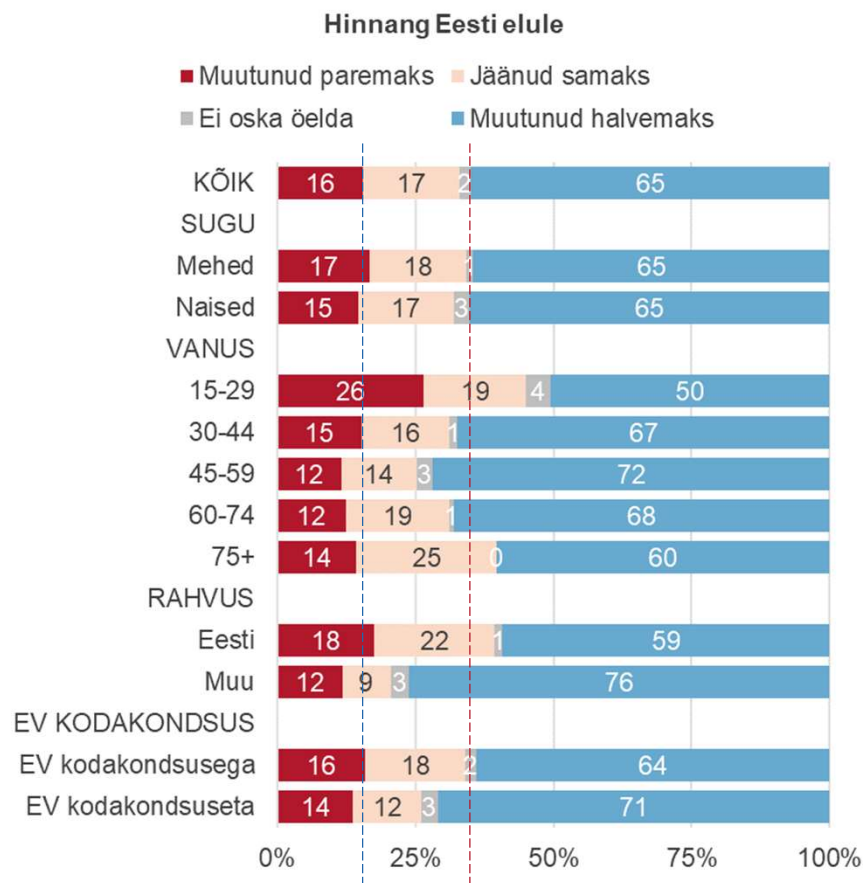
ajaline võrdlus, %

Hinnang Eesti elule viimastel aastatel

Kogujaotus taustatunnuste lõikes

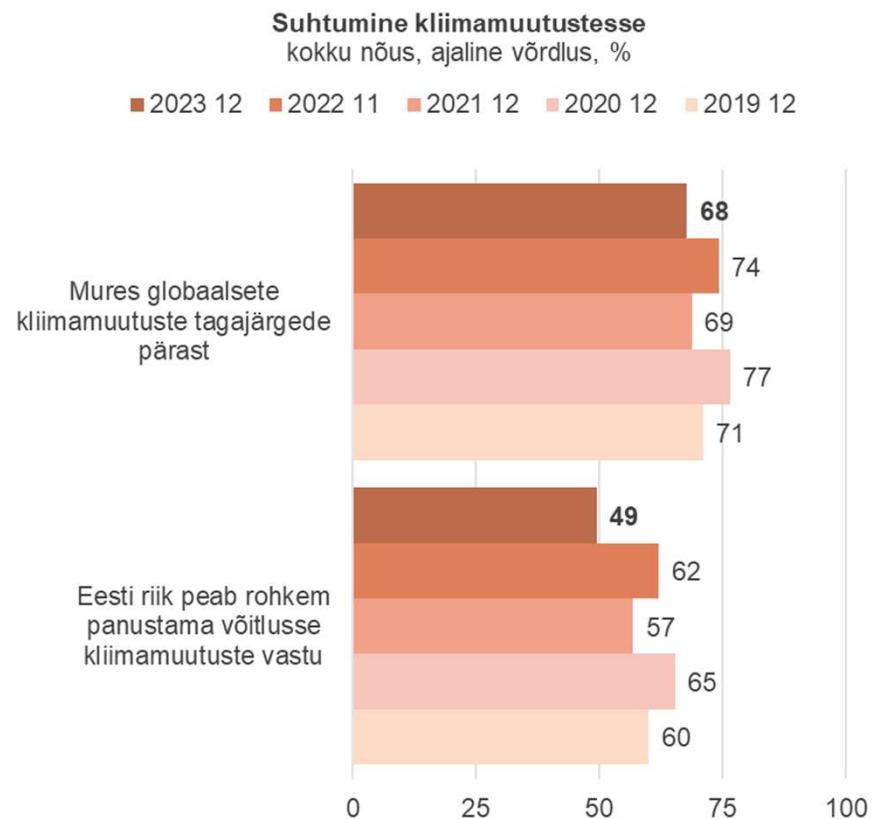
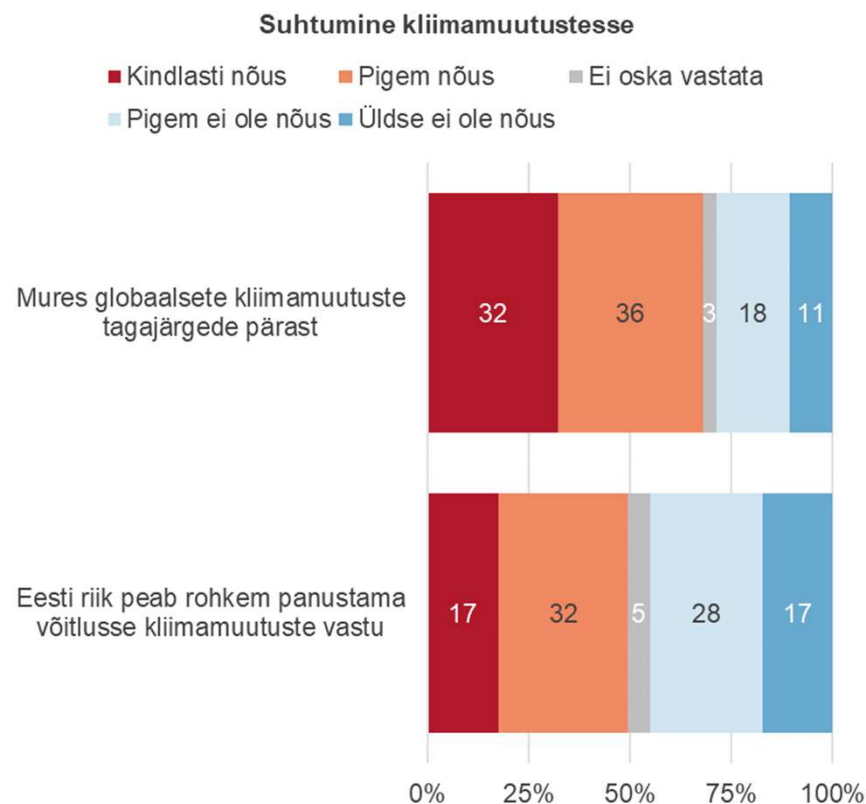
Suhtumine kliimamuutustesse

Kokkuvõte (Slaid 43)

- Väitega, et vastaja on mures globaalsete kliimamuutuste tagajärgede pärast (nt põud, sagenevad tormid, kuumalained, metsade põlemine, puhta vee ja toidu nappus jne) nõustus kokku 68%, sh kindlasti nõus oli 32%.
- Väitega, et Eesti riik peab rohkem panustama võitlusse kliimamuutuste vastu, nõustus kokku 49%, sh kindlasti nõus oli 27%.
- Mõlema väite puhul on sellega nõustujate osakaal viimase aastaga vähenenud, kusjuures suurem on erinevus Eesti riigi panustamise taseme hindamisel.
- Mõlema väite puhul ilmneb ka oluline erinevus soost tulenevalt – kuigi nii meeste kui naiste seas on ülekaalus väidetega nõustumine, siis naised on kliimamuutuste osas murelikumad (väidetega nõustujaid vastavalt 74% ja 58%) kui mehed (nõustujaid vastavalt 61% ja 40%). Võrreldes möödunud aastaga on mõlema väitega nõustumine nii meeste kui naiste hulgas siiski vähenenud.
- Muret kliimamuutuste pärast tuntakse kõige enam 65-74-aastaste seas. Riigipoolse panuse suurendamist pooldavad keskmisest oluliselt enam taas 15–29aastased (69%).
- Vahe on suhtumises ka eestlaste ja mitte-eestlaste vahel, nii pooldab riigipoolset suuremat panustamist eestlastest 53% ja mitte-eestlastest 43%.
- Kirde-Eesti elanikest pooldab suuremat panustamist vaid 35%, ühtlasi on sealsed elanikud ka vähem mures kliimamuutuste pärast.

Suhtumine kliimamuutustesse

Kogujaotus ja ajaline võrdlus kokku

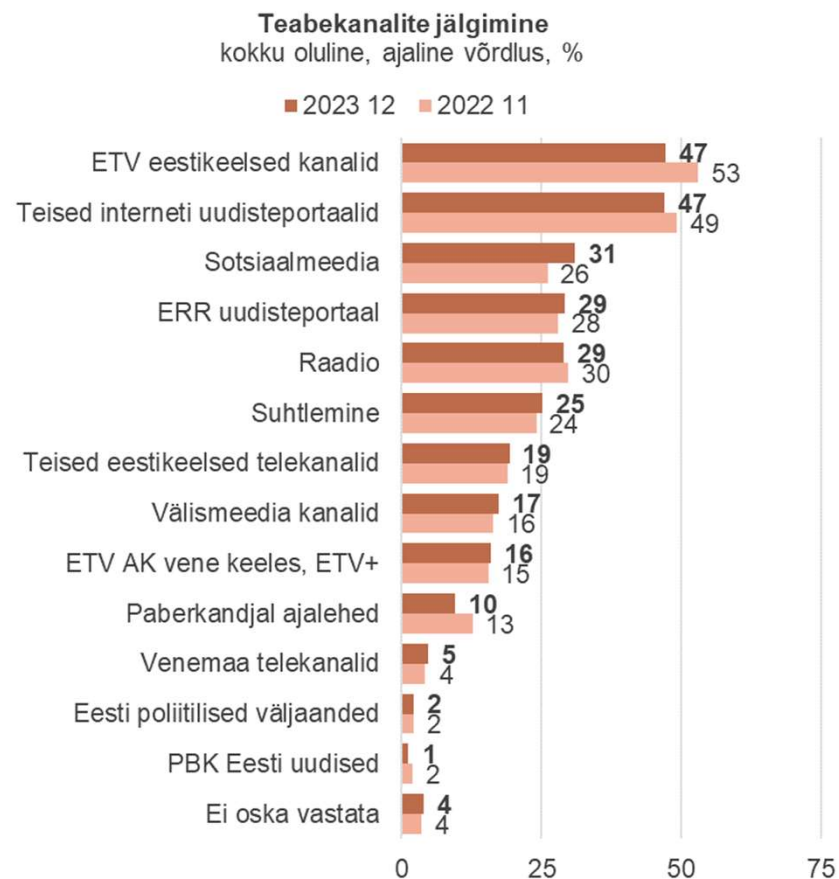
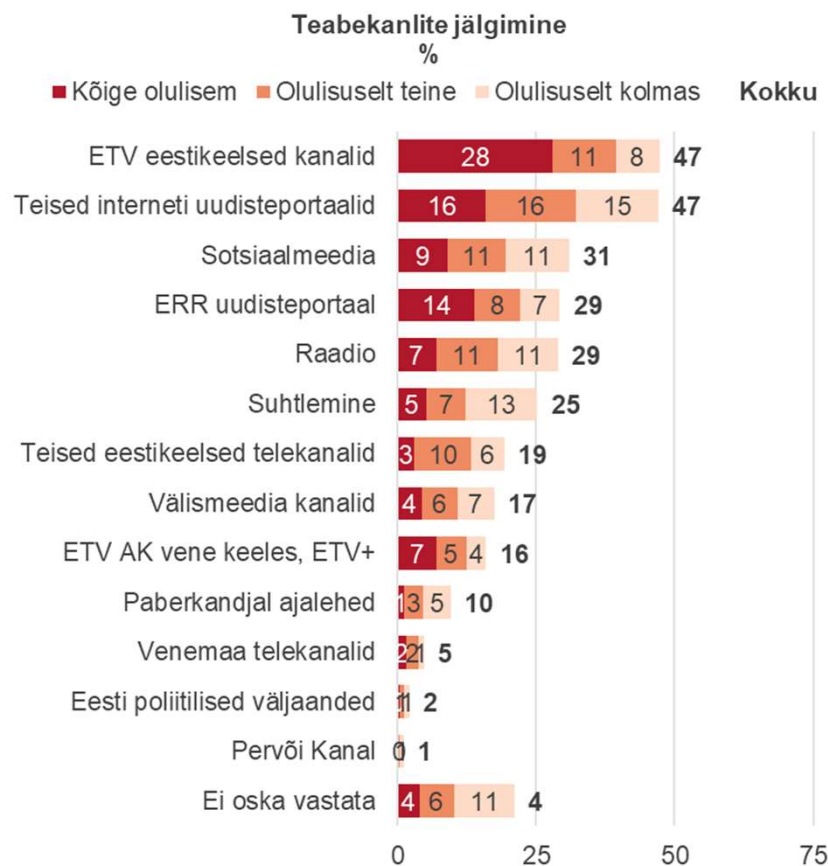
Teabekanalite jälgimine

Kokkuvõte (Slaidid 45-46)

- Enim jälgitakse eestikeelseid ETV kanaleid, kolme olulisema seas nimetas neid kokku 47% elanikkonnast. Järgnevad erinevad uudisteportaalid (v.a ERR uudisteportaal) (47%), samas peab neid kõige olulisemaks infoallikaks oluliselt väiksem osakaal elanikkonnast kui eestikeelseid ETV kanaleid.
- Ligi kolmandik elanikkonnast (31%) peab oluliseks teabekanaliks ka sotsiaalmeediat, pea samavõrra on olulised ka ERR uudisteportaal ja raadiokanalid.
- Võrreldes eelmise aastaga on ETV eestikeelsete saadete olulisus nüüd vähenenud (6%), samuti on veidi vähenenud paberkujul ajalehtede tähtsus (3%). Suurenenud on seevastu sotsiaalmeedia osakaal (5%).
- Mitte-eestlastel on teabekanalitest olulisemad võrdse tulemusega nn muud internetiportaalid (st v.a ERR portaal) (44%) ja sotsiaalmeedia (43%). Kolmandal kohal on ETV AK vene keeles ja ETV+ (40%). Ka välismeediat kasutatakse mitte-eestlaste seas rohkem kui eestlaste seas (vast. 23% ja 15%), lisaks kasutab Venemaa kanaleid mitte-eestlastest jätkuvalt 13%.
- Võrreldes möödunud aastaga eestlastel teabekanalid oluliselt muutunud ei ole, kuid mitte-eestlaste seas on oluliselt suurenenud sotsiaalmeedia osatähtsus (+11%).
- Järgnevalt on välja toodud teabekanalite sagedasemad jälgijad:
  - interneti uudisteportaalid (v.a ERR) – jätkuvalt keskealised (30–44a.), haritumad, jõukamad elanikud;
  - eestikeelsed ETV kanalid - üle 65aastased, eestlased (66%), pensionärid ja maal elavad inimesed;
  - raadio - üle 64aastased, pensionärid, maapiirkondade, Kesk-ja Lääne –Eesti elanikud;
  - sotsiaalmeedia – kuni 49aastased, mitte-eestlased; määratlemata kodakondsusega; kel on majanduslikult raske;
  - ERR uudisteportaal – kuni 29aastased ja kõrgharidusega, kõrgemasse sissetulekugruppi kuuluvad elanikud, eestlased;
  - eestikeelsed kommertstelekanalid – üle 60-aastased, eestlased, madalama haridustasemega, väikelinnade ja maapiirkonna elanikud;
  - vahetu suhtlus – kuni 29aastased (40%), madalama haridustasemega, õpilased-üliõpilased, Tallinna elanikud;
  - Ajalehed paberkandjal – üle 59aastased, Lääne-Eesti elanikud ja maaelanikud;
  - Välismeedia kanalid – 33-44 aastased, mitte-eestlased, kõrgharidusega, Tallinna ja Põhja-Eesti elanikud, kõrge sissetulekuga inimesed.
  - ETV venekeelne AK – 50–64aastased, mitte-eestlased ja ilma EV kodakondsuseta inimesed.

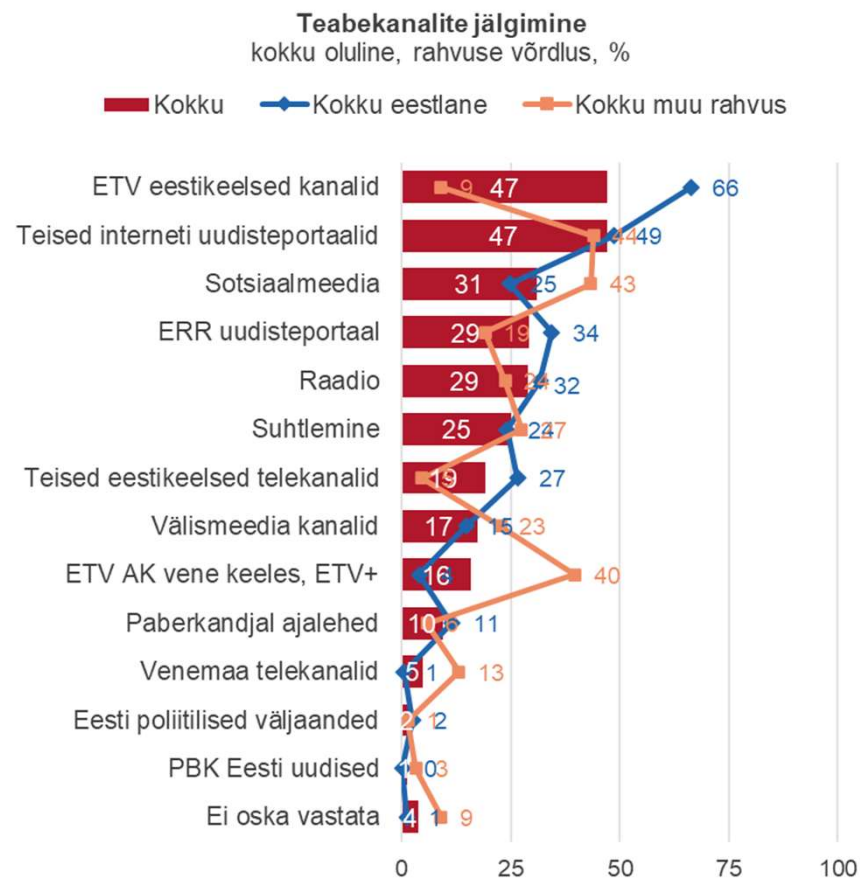
Teabekanalite jälgimine

Kogujaotus ja ajaline võrdlus kokku

Teabekanalite jälgimine

Kogujaotus ja rahvuseline võrdlus kokku

Institutsioonide usaldusväärsus

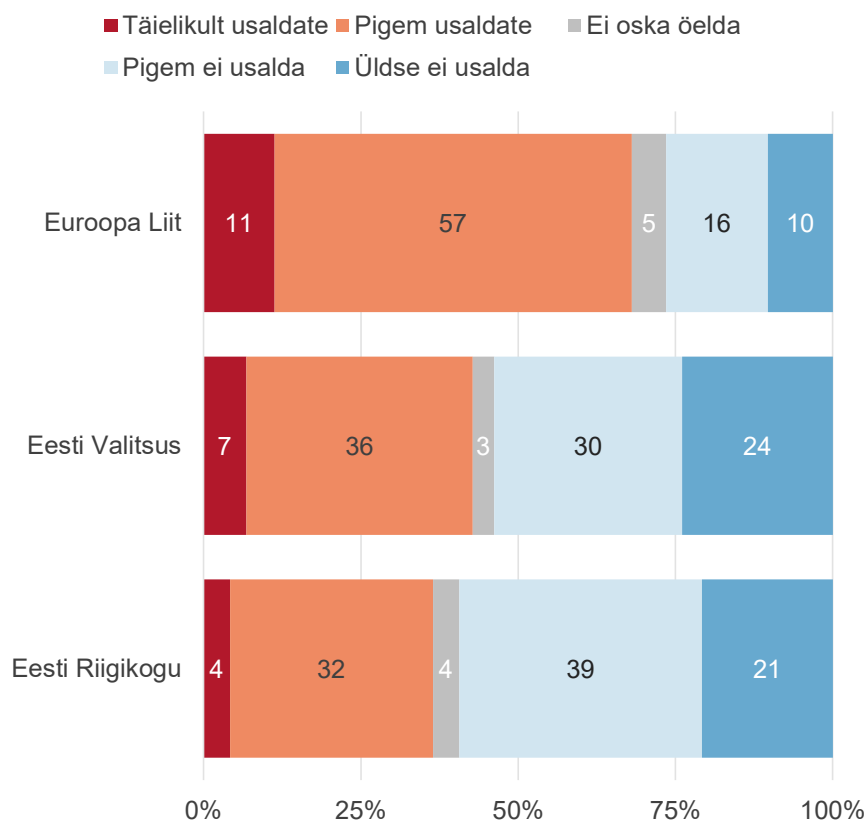
Kogujaotus

- Eesti kuulumist Euroopa Liitu toetas uuringus eespool 84% elanikest. Nüüd näeme, et Euroopa Liitu, kui institutsiooni usaldab veidi vähesem osa elanikest – 68% (Slaid 48). Mitteusaldajaid on 26%.
- Euroopa Liidu usaldusväärsus on elanike arvates kõrgem, kui see on praegusel hetkel Eesti Valitsuse või riigikogu puhul (vastavalt usaldab viimaseid 43% ja 36%). Valitsust ei usalda 54% ja riigikogu 60%, seega on usaldamatuse õhkkond riigis suhteliselt suur.
- Noored vanuses 15-29a. usaldavad keskmisest sagedamini kõiki uuritud institutsioone: Euroopa Liitu 78%, riigikogu 50% ja valitsust 57%. Vanim vanuserühm (75+) usaldab samuti keskmisest sagedamini Euroopa Liitu, kuid mitte riigikogu ega valitsust. Üldiselt on kõigis vanuserühmades usaldus Euroopa Liidu suhtes kõrgem, kui valitsuse ja riigikogu vastu.
- Erinevad on siinjuures ka suuremate rahvusgruppide tulemused, kusjuures eestlaste silmis on kõik uuritud institutsioonid usaldusväärsemad (EL usaldab 77%, riigikogu 41% ja valitsus 51%). Mitte-eestlaste vastavad tulemused on järgmised: EL usaldab 50%, riigikogu 27% ja Eesti Valitsust 26%.
- Veel jääb silma, et elanikud, kelle majanduslik toimetulek on kõige parem (elavad mugavalt või saavad oma palgaga hakkama), usaldavad teistest sagedamini kõiki nimetatud institutsioone.

Institutsioonide usaldusväärsus

Kogujaotus, võrdlus kokku

Institutsioonide usaldusväärsus

Institutsioonide usaldusväärsus
kokku usaldab, ajaline võrdlus, %

